

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Lietuva

ALP(LKA)2828

LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 4 1983 SAUSIO - JANUARY 20 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.O. H8P 1C4, Tel.: 366-6220 30 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

Maskvoje rusai demonstruoja parade branduolines raketas

GROMYKO SIŪLYMAI

Sovietų Užsienų Reikalų min. Andrej Gromyko pasiūlė išmontuoti tam tikrą skaičių vidutinio nuotolio branduolinių raketų, taikomų Vakarų Europą. Sąlyga - kad Vakarų alijantai atsiskaitytų išdėstyti naujausias JAV raketas savo plotuose.

Tai buvo jau antras pasiūlymas keturių dienų laikotarpio Sovietų delegacijai lankantis Vakarų Vokietijoje.

Žurnalistams Gromyko pareiškė: "Mes derybose esame pasakę, kad kai kurias mūsų raketas galime sunaikinti, kitas galime perkelti į kitas Sovietų Sąjungos dalis, iš kur jos nebesiektų Vakarų Europos kraštų".

Vis dėlto, JAV-bių techninio pranašumo demonstracija padarė sovietams įspūdžio.

SOVIETAI KALTINA KINIJA UŽ ŽEMIŲ REIKALAVIMĄ

Iš Maskvos pranešama, kad Sov. Sąjunga apkaltino Kiniją, jog ji kelia klausimą dėl didelio žemės ploto/beveik Quebec'o prov. dydžio /, kadaise priklausiusio Kinijai, o dabar valdomo Sovietų Rusijos. Į tą plotą įeina Vladivostok'o miestas, Baikalo ežeras ir didelė dalis Kazachstano.

Kinijos vyriausybė taip pat tvirtina, kad nėra lygybės susitarime pagal kurį yra nustatytas Sino-Sovietų rubėjus.

Nuo praeito vasario mėnesio Kremlius ypatingai stengėsi pagerinti santykius su Kinija. Ginčai dėl ideologijos, rubėžių ir kitų reikalų vyksta apie 20 metų. Atrodė, kad santykiai vis šiltėja, nes prekybinė apyvar-ta tarp tų dviejų kraštų 1982 m. pakilo nuo 330 mil. dolerių iki 880 mil. dolerių.

Todėl staigiai paaštrėję Kinijos-Kremliaus kaltinimai buvo netikėti.

REVERANSAS UŽ REVERANSĄ

Lenkijos vyriausybė pareikalavo, kad išvyktų United Press International reporterė Ruth Gruber iš Warša-

wos, nes ji bandė susisiekti su Solidarnosė nariais ir pravesti su jais pasikalbėjimus. Atsilyginant, paprašytas išvykti iš Washington'o Stanislaw Glabinski, reporteris Lenkijos žinių agentūrai.

PRANCŪZIJAI RŪPI PREKYBA

Prancūzija jau pakartotinai parūpina Argentinai ginklų ir kitų karinių reikmenų, Argentinai norint atsigriebti už nuostolius, pergyventus Falklando kare.

BRITAI PAPEIKĖ NEVISAI PATIKIMUS DARBUOTOJUS

Iš Londono pranešama, kad 5 asmenys, dirbantieji pagrindiniame žvalgybos svarbiausių paslapčių centre buvo aptarti kaip asmenys, kuriuos sovietai gali bandyti įtraukti į šnipinėjimą. Jie buvo papeikti ir nužeminti savo pareigose. Jie visi buvo nubaustoję 35 m. kalėjimu britų šnipo Prime bendradarbiai centre.

Atrodo keista, kad tie asmenys yra iš viso palikti bet kokiose pareigose, surišiose su karinėmis paslaptimis.

WALESAI NEDUODA DARBO

Lech Walesa, specialistas elektrikas, norėjo grįžti į savo darbovietę Gdansk'o laivų statybos įmonėje. Pagal veikiančias taisykles, jis turėjo būti priimtas. Tačiau Walesa buvo vyriausybės atstovų apkaltintas "perdėto misia ambicijomis" ir turis pristatyti dokumentus, kad jis per paskutinius du metus niekur kitur nedirbęs ir kad Solidarnosė finansai yra tvarkoje.

Vyriausybės administratorius Boleslaw Napieraj, paskirtas atbaigti Solidarnosė reikalus, pareiškė, kad Walesa turi pirmiausia su juo atsiskaityti, jeigu nori gauti darbą. Walesa dar nepasirodė pas jį. Manoma, kad jis dabar gyvena iš santaupų ir iš jį palaikančiųjų dovanų.

PQ PRISIVERTE PRIPAŽINTI VERSLO SVARBUMĄ

Industrijos ministeris Rodrigue Biron pareiškė, kad PQ vyriausybė planuoja artimiausiu laiku atkreipti didesnę dėmesį į didžiųjų verslus - biznį.

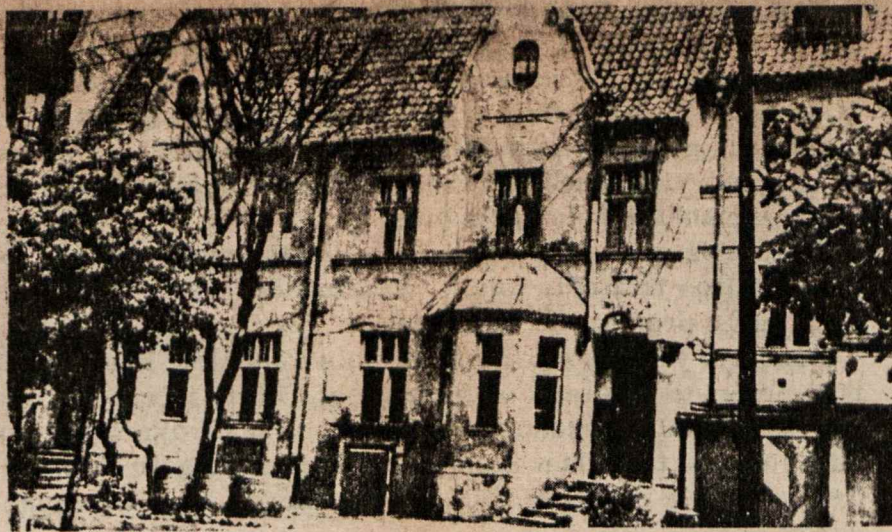
Jis patvirtino, kad jis ir kiti Levesque kabineto nariai ateinančių savaitių bėgyje susitiks su didžiųjų kompanijų atstovais ir pasakys, kad "mums reikia jūsų".

Nors savo laiku smulkiosios ir vidutinės kompanijos patiekdavo daugiau darbų, negu didžiosios, laikui bėgant ir recesijai besitęsiant, darosi ir PQ aišku, kad būtinai reikalingos ir didžiosios kompanijos. Ypatingai susirūpinta General Motors automobilių bendrove, vienin-

tėle Quebec'o provincijoje. Ji suteikia darbo tiesioginiai ir netiesioginiai tūkstančiai.

PASITAIKO IR NETIKUSIŲ POLICININKŲ

John POVILAITIS, kaip buvo rašyta "The Gazette" sausio 15 d., Montrealio šeštadieninėje laidoje, apkaltino policijos pareigūnus už pažymėtiną brutalumą jį suimant disco bare ir po to, policijos celėje. Jis, bešokdamas ir kiek išgėręs, nuvertęs garsintuvą. Savininkas pakvietė policiją. Laikraštyje atspausdintas smulkus įvykio aprašymas, sumuštojo nuotrauka ir jo advokato pareiškimai, kad įvykus tokiam policijos apkaltinimui, procedūra yra labai ilga ir dažnai be jokių pasėkų.

TIL ŽĖ - Clauzijos gatvė. Namai kuriuose gyveno Vydūnas, didysis lietuvių tautos kultūrininkas, kovojęs už Klaipėdos krašto prijungimą prie Didžiosios Lietuvos.

1923 I.24 d. Lietuvos Seimas, išklauses min. pirm. E. Galvanausko pranešimą apie šią deklaraciją, priėmė rezoliuciją, sveikinančią Klaipėdos krašto gyventojus, proklamavusius savo norą susijungti su Lietuvos Respublika.

PRANEŠA ELTA:

GERA NAUJIENA EUROPOS PARLAMENTE

VLIKo delegacijos pirmininkas dr. K. BOBELIS iš Strasburgo telefonu pranešė, kad š. m. SAUSIO 13 d. EUROPOS PARLAMENTAS PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ, pasiūlytą Politinės Komisijos, apie padėtį LIETUVOJE, LATVIJOJE ir ESTIJOJE. Rezoliucija buvo PRIIMTA 98-iais balsais UŽ, ir 6-iais balsais prieš; 7 susilaikė.

Debatuose už rezoliuciją stipriai pasisakė: dr. Otto von Habsburg, referentas; Anglijos atstovai: Alan Tyrrell ir Simmons; Vokietijos atstovai: Wedeking ir Seeler ir Italijos - Grankowski ir Romualdi.

Prieš rezoliuciją pasisakė 3 atstovai: 2 socialistai ir 1 komunistas.

Šios rezoliucijos priėmimas yra reikšmingas paremimas Lietuvai, Latvijos ir Estijos kovos dėl jų laisvės ir nepriklausomybės.

Priėmus rezoliuciją, VLIKo delegacija suruošė priėmimą, kuriame dalyvavo gausus būrys Parlamento narių.

Apie rezoliucijos priėmimą pranešė taip pat UPI agentūra ir Amerikos Balsas perdavė šią žinią Lietuvai.

AMERIKOS BALSAS, pasirėmęs UPI korespondento pranešimu ir lietuvių-latvių suteiktomis informacijomis, paskelbė tokį pranešimą: "Europos Parlamentas Strasburge /sausio 13 d./ priėmė rezoliuciją, kviečiančią atstatyti trijų Pabaltijo kraštų nepriklausomybę.

Rezoliucija, pateikta Europos Parlamento Politinės Komisijos, buvo priimta 98-iais balsais, 6-iems balsuojant prieš, 7-iems susilaikius.

Tarp kalbėtojų, raginusių šį dokumentą priimti, buvo Vokietijos atstovas Otto von Habsburg, Austro-Vengrijos

imperijos palikuonis. Jis apibūdino Sovietų Sąjungą kaip paskutinę didžiąją kolonijinę valstybę pasaulyje ir pridūrė, kad trijuose Pabaltijo kraštuose-Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, vykdoma sistematiška rusifikacija.

Europos įstatymų leidžiamasis organas nutarė perduoti rezoliuciją specialiam Jungtinių Tautų Dekolonizacijos Komitetui, ir taip pat komitetams, kurie seka Helsinkio Baigiminio Akto Žmogaus Teisių įgyvendinimą.

Lietuva, Estija ir Latvija buvo jėga inkorporuotos į Sovietų Sąjungą 1940 metais. Jungtinės Amerikos Valstybės šio Sovietų akto niekad nepripažino".

/Nors tai Sovietų Sąjungos ir nepagąsdins, bet ir ne leis užmiršti padarytos neteisėtos okupacijos. Neužmirš ir kitos valstybės. Kad tokia dauguma balsų buvo pasisakyta už Pabaltijo kraštų teises - tai svarbi naujiena/.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ ATNAUJINIMUI AUKŲ RINKIMAS DAR TĘSIAMAS

Visuomenės susipratimo dėka, šiam reikalui jau suaukota apie 90.000 dol. Pagal architektų apskaičiavimą, būtiniausiems remonto darbams reikia 120.000 dol., todėl Komitetas nutarė rinkliavą dar tęsti iki 1983 m. gegužės 1 d. Aukos siunčiamos Pasiuntinybės adresu, 2622 Sixteenth Street N.W., Washington, D.C. 20009.

Iki Vasario 16 d. bus atlikti svarbiausieji vidaus remonto darbai, kad Pasiuntinybė galėtų daryti priėmimus.

Lietuvos Pasiuntinybės rūmų restauravimo Komitetą sudaro ALT ir LB atstovai. Amerikos Lietuvių Tarybai atstovauja dr. K. Jurgėla, inž. G. J. Lazauskas ir dr. J. Valaitis. Komiteto pirmininku yra prof. dr. J. Genys.

Komitetas yra paskelbęs spaudoje/tęsiniais/ aukojusių organizacijų ir pavienių asmenų sąrašą, tačiau numatyta išleisti atskirą leidinį, kuriame bus pilni aukotojų sąrašai.

DĖMESIO CHORAMS!

VI-toje DAINŲ ŠVENTĖJE dalyvaujantys chorai prašomi skubiai iki SAUSIO 30 d. atsiųsti chorų aprašymus, choristų sąrašus ir chorų bei jų vadovų juoda-balta nuotraukas II PLD leidinio Dainų Šventės skyriaus redaktorei Danutei BINDOKIENEI sekančiu adresu: 6634 S. Richmond, CHICAGO, IL. 60629, USA, tel: 312/776-2036.

Leidinyje jau yra redaguojamas ir bus išleistas GE GUŽĖS mėnesio pradžioje.

Atskiri priminimai NEATSILIEPUSIEMS chorams NEBUS SIUNTIMAI.

PLB SEIMO SKYRIUS II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ LEIDINYJE

II Pasaulio Lietuvių Dienų leidinyje PLB Seimo skyrių redaguoja Romas KASPARAS, PLJ Kongreso skyrių-Ofelija BARŠKĖTYTĖ ir Ramunė KUBILIŪTĖ, Sporto Žaidynių skyrių - Vytautas GRYBAUSKAS, Dainų Šventės - Danutė BINDOKIENĖ, Kultūrinių Renginių - Vacys ROČIŪNAS, Pramoginių Renginių - Marija RĖMIENĖ. Vyriausiasis leidinio redaktorius yra Bronius NAINYS.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ RINKTINIŲ DARBŲ PARODA

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA rengia jaunų dailininkų rinktinių darbų parodą BIRŽELIO 21-LIEPOS 9 d. d. Chicagoje, vykstant PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS.

Paroda vyks Ilinojaus Universiteto Chicagoje architektūros fakulteto menogalerijoje.

Kviečiamas dalyvauti lietuvių kilmės jaunimas iki 33

metų amžiaus

Parodai siūlomų darbų skaidres ar nuotraukas reikia įteikti arba atsiųsti iki 1983 m. KOVO 1 d., Komisijos pirm. Birutei ŠONTAITEI 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Pridėti autoriaus vardą ir pavardę, kūrinio pavadinimą, dydį, atlikimo techniką.

Norint daugiau informacijų, rašyti aukščiau nurodytu adresu.

PREMIJA ANATOLIJAUI KAIRIUI

DRAUGO 32-ojo dailiosios literatūros konkursą laimėjo rašytojas Anatolijus KAIRYS už romaną KELIONĖ I VII NTŲ.

Vertinimo Komisiją sudarė kun. Andrius Naudžiūnas-pirm., Nijolė Jankutė-Užubalienė-sekr., nariai - Danutė Bindokienė, Julija Švabaitė-Gylienė ir Česlovas Grincevičius. Konkurse dalyvavo 9 autoriai.

Anatolijus Kairys yra jau laimėjęs vieną "Draugo" premiją už romaną "Po Damoklo Kardu". Premijos įteikimas įvyks KOVO 20 d., Toronte. Premijos mecenatė yra iš Cleveland'o, Irena VINCLOVIENĖ. Premija-\$2000.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.

Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA

Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 16.00
Rėmėjo — \$ 20

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

DARBAI ATLIEKAMI - REIKIA PARAMOS

KANADOJE ryšiais su Kanados vyriausybe ir kito - mis institucijomis Lietuvos laisvinimo reikalu rūpinosi ir rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė - KLB. Palai - komi nuolatiniai santykiai ir dar po 40 metų Kanada yra tarp to nedidelio skaičiaus valstybių, kurios nepripažįs - ta Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir pripažįs - ta nepriklausomos Lietuvos diplomatus, nes Kanados lie - tuviai, Kanados piliečiai to prašo.

KLB darbas atliekamas savanoriškai, bet yra būti - nos išlaidos leidiniams, informacinei medžiagai, paštui, parengimams ir pan. Todėl KLB Vasario 16 proga prašo tautiečius paremti aukomis KLB veiklą. KLB atlieka kon - krečius ir būtinus politinius, kultūrinius ir švietimo dar - bus KANADOJE ir nuolat juos skelbia. Paminėsime dar kartą dalį 1982 m. atliktų darbų politinėje - visuomeninėje srityje.

1. KONTAKTAI SU VALDŽIOS ATSTOVAIS: svarbiausias įvykis yra "Baltų Diena" Ottawoje Parlamento Rūmuose, kurį 1982 m. kartu su latviais ir estais buvo suruošta va - sario 24 d. Į pagrindinį rengimą atsilankė 3 ministė - riai, 7 ambasadoriai ar jų atstovai ir 60 senatorių ir par - lamento narių. Iškilusias įvykis buvo Kanados Genera - linio Gubernatoriaus Ed. Schreyer atsilankymas, kas reišk - ia Kanados valdžios palankumą baltiečiams ir jų sieki - mams. Kadangi tai buvo jau 10-toji tokia šventė, tai su - ruošta trys kultūrinės parodos: dailės / 4 savaites Pub - lic Archives of Canada/, veiklos / 2 sav. University of Ottawa/ ir knygų bei pašto ženklų /Public Library, 6sav./ Taip pat išleistas specialus medalis Valstybinėje liejyk - loje pagamintas.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulai buvo pristatyti Parlamentui ir Senatui jų posėdžių metu, tuo patvirtinant Kanados nepripažinimą Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Konsulai taip pat susitiko su Užsienų Reikalų ministerijos pareigūnais.

Užsienio Reikalų Ministerijai siunčiama informaci - ja. Vasario mėnesį dr. K. E r i n g i s, neseniai pasitrau - kęs iš Lietuvos, buvo pristatytas keletui parlamentarų ir jis buvo taip pat priimtas Užsienio Reikalų Ministerijoje, kur turėjo progos diskutuoti padėti Lietuvoje.

2. HELSINKIO AKTAI-MADRIDO KONFERENCIJA. Kartu su kitų pavergtų tautų atstovais OTTAWOJE susitiktą su R. L. R o g e r s, Kanados ambasadoriumi Madrido Konfe - rencijai ir įteikta memorandumas dėl Lietuvos Helsinkio Aktų grupės narių persekiojimo ir įkalinimo. Specialiai prašyta atkreipti dėmesį į Antano Terlecko ir Vytauto Skuodžio bylas. Ambas. Rogers painformavo apie Madri - do Konferencijos eigą ir įvairių šalių nusistatymą.

3. KITATAUČIŲ INFORMAVIMAS. Su atitinkamais me - morandumais eilė leidinių anglų kalba buvo įteikta val - džios įstaigoms, senatoriams, parlamento nariams, spaudos atstovams, bibliotekoms ir t. t.

a/ "Violations of Human Rights in Soviet-Occupied Lithuania" /red. T. Remeikis, KLB laida/.

b/ Liet. K. B. Kronikos I tomas anglų kalba.

c/ "Catholics in Soviet -occupied Lithuania" ir "Ca - tholiques de Lituanie" /Chrétiens de l'Est, Paris, 1980 m. leidinys/, gauti iš Kanados L. K. Centro.

d/ Paskutinieji Kronikos sąsiuviniai anglų kalba/Liet. Informacijos Centras/.

Specialus Seminaras kaip informuoti anglų spaudą, suruoštas Toronte, 1982 . V. 30.

4. AMNESTY INTERNATIONAL, Ottawa Group 53 globo - ja Antaną TERLECKĄ ir išplatino 32.000 atvirlaiškių, adresuotų Sovietų įstaigoms bei Canadian Press, kuriuo - se prašoma išlaisvinti Terlecką. Taip pat įteikė memo - randumą Užsienio Reikalų ministeriui ir Užsienio Reikalų ir gynybos parlamentinio komiteto nariams. Visuomeni - nių Reikalų komisija suteikė reikalingas žinias apie Ter - lecką.

5. BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMŲ proga stengiamasi atkreipti kanadiečių dėmesį į padėtį okupuotoje Lietuvo - je. Paruošta juostelės anglų kalba radijo transliacijai. A - pylinkėms siūsta informacinė medžiaga anglų kalba, ra - gina rašyti asmeniškus laiškus į anglų spaudą.

6. "WORLD LANGUAGES" /Pasaulio Kalbos/ leidinyje, kurį mokykloms paruošė Kanados Specialus Igaliotinis kal - boms, lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir gudų kalbos ir 2 psl.

kraštai visai neminimi; žemėlapyje parodyta, tai Rusi - jos plotai ir kalbama tik rusiškai. Šių tautybių atstovai Ottawoje pareikalavo, kad leidinys būtų ištaisytas. Po il - goko susirašinėjimo su įstaigomis ir parlamentariais, Iga - liotinis sutiko klaidingą informaciją IŠTAISYTI ir pažymė - ti šių kraštų teritorijas ir tautines kalbas.

7. LIETUVIŠKOS PARAPIJOS METAI paskelbti KLB ini - ciatyva, susitarus su Kanados L. K. Vieniye, I K Centru ir Evangelikų - Liuteronų Taryba.

8. SPECIALŪS ĮVYKIAI a/ Įteikta Vatikano Krikščionių Vieniyei Ugdyti Įstaigos gen. sekretoriui/jam lankantis Ottawoje/ memorandumas dėl Seinų lietuviškųjų pa - maldų klausimo, kurį jis sutiko perduoti Popiežiui. b/ Pasiūsta EUROPOS PARLAMENTO prezidentui raš - tas, prašant praversti rezoliuciją Parlamento visuotinoje sesijoje dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos DEKOLONIZA - VIMO ir įnešti rezoliuciją į Jungtinių Tautų atitinkamą komisiją.

c/ Ottawoje lankantis lenkų ir vėliau, ukrainiečių egzili - nių vyriausybės pirmininkams, suruošti, kartu su kitų pa - vergtų tautų atstovais, susitikimai.

d/ Žmogaus Teisių komisija rūpinosi politinių kalinių šeimų šelpimu Lietuvoje.

9. INFORMACIJA APYLINKĖMS. Siūsta leidiniai, ma - žesnės Apylinkėms padėta paskaitų tekstais, paskaiti - ninkais.

1982 m. KLB aukų Vasario 16 proga visuomeniniams - politiniams ir kultūros reikalams surinkta \$ 8.400. Tai didžiausias KLB pajamų šaltinis. Bet - vien tik visuo - meninei - politinei informacinei medžiagai, leidiniams ir siuntimui išleista apie \$ 4000; seminarams, konferen - cijoms, reprezentaciniams parengimams ir pan. apie \$3000. Metinės pajamos visiems KLB veiklos reikalams n e p a d e n g ė būtinų išlaidų.

Prašome AUKOTI KANADOS LIETUVIŲ BENDRUO - MENEI, kad dirbamas savanoriškas svarbus lietuviškas darbas K a n a d o s e n e n u t r ū k t ū ir kad KANADOS VY - RIAUSYBĖS INSTITUCIJŲ ir VISUOMENĖS informavimo netektų sumažinti ar ir nutraukti.

Aukos \$ 15 ar daugiau atleidžiamos nuo mokesčių, nes KLB yra pripažinta K a n a d o s įstaigose.

KANADOS LIETUVIŲ AUKOJA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

KLB Krašto Valdyba

KOMP. VL. JAKUBĖNO DRAUGIJOS ATSIŠAUKIMAS

1. Įsikūrė komp. Vl. Jokubėno Draugija, kuri perėmė jo kūrybos palikimą, tą palikimą saugos ir rūpinsis, kad šis asmuo ir jo kūryba būtų dabar ir ateity deramai nepamirš - tama kaip lietuvių tautinės kultūros turtas.

2. Komp Vl. Jokubėno archyvu pasirūpinome spintą, ku - rią sutiko globoti "Tėviškės" parapija Čikagoje (klebonas kun. Ansas Trakis) 6641 So. Troy, Chicago, Ill. 60629 USA

Komp. Vl. Jokubėno kūrinių sąrašą ir aprašymą, o taip pat pagėdaujamų kūrinių fotokopijas galima gauti pas Drau - gijos archyvarą J. Kreivėną (1602 So. 48 Ct., Cicero, Ill, 60650) iš "Tėviškės" parapijos bažnyčioje saugojamų ori - ginalų bus galima pasinaudoti tik esant reikalui.

3. Komp. Vl. Jokubėno Draugija kviečia nariais visus bet kur gyvenančius suinteresuotus.

Draugijos veiklą palaikyti ir ją plėsti nebus galima be geros valios tautiečių talkos. Ypatingai yra reikalingos lė - šos, kurių prašome ir laukiame.

Draugija yra inkorporuota Illinois valstijoje kaip kultū - rinė ne pelno siekianti organizacija. Draugija yra atleista nuo federalinių mokesčių mokėjimo, o jai aukojusieji galės aukas nurašyti pildant metines pajamų mokesčių formas. Čekius reikia rašyti — "Vladas Jokubėnas Foundation Inc." vardu.

Numatyta kai kuriuos kūrinius spausdinti, kai kurių kū - rinių perrašinėti balsus ir paruošti išpildymui, rinkti ir parūpinti literatūros apie Vl. Jokubėną ir t. t.

4. Draugija renka visokią apie Vl. Jokubėną rašytą me - džiagą: jo kūrinių rankraščius, jo ir apie jį straipsnius ir leidinius, dokumentus, atsiminimus, nuotraukas ir t. t. Kas šio turto turi, labai prašome Draugijai bent paskolinti fo - tokopijas.

5. Draugija 1982 pavasarį Vl. Jokubėno gimtadienio proga Čikagoje suorganizavo vakaronę, o gruodžio mėnesį mir - ties, sukakties proga — pamaldas parapijose, kur jis pri - klausė. Tokių renginių numatoma ir toliau.

6. Komp. Vl. Jokubėno Draugijos adresai: pirm. E. Šulai - tis, 1330 So. 51 Ave., Cicero, Ill., 60650 (tel. OL 2-6825); reikalų vedėja Erika Brooks, 4611 So. Rockwell, Chicago, Ill., 60632 (tel. 247-0398).

Vl. Jokubėno Draugijos valdyba:

Edvardas Šulaitis, Erika Brooks, prof. Leonardas Šimutis, Juozas Kreivėnas, Povilas Mielisius.

DIDIEJI PASAULIO BANKAI PRISIDEDA PRIE PASAULINĖS DEPRESIJOS ATsiradimo

Didysis pasaulio kapitalas — imonės, bankai siekia kaip daugiau gauti pelno. Bankai investuoja, skolina pinigų ten, kur tikisi gauti kaip ga - lima daugiau ir ilgesnį laiką pelno. Bankų finansinė poli - tika yra tarptautinė. Jie n e s i r i b o j a skolindami pinigus, savo krašto ar valstybės ri - bomis. Tą patį daro ir priva - tinės didžiosios pramonės, prekybos ir kompanijos.

Didžiosios finansinės imo - nės, ypač turi didelę laisvę JAV - e, Kanadoje, dalinai ir Vak. Europoje, D. Brita -

nijoje, V. Vokietijoje. Vaka - rų spauda rašo, kad JAV - bės yra paskolinusios įvairiems kraštams 700 bilijonų dol. (valdžia ir įvairios privati - nės imonės). Žinoma, ir su mažesniais procentais, kaip savo piliečiams, bankai sko - lina.

Vakarykšiai Lenkijai yra paskolinę ar investavę 27 bil. dol., jų tarpe Kanados bankai apie 450 mil. dol., kada Len - kija grąžins skolas, kas ži - no?

Bendrai, Kanados bankai turi arti 300 bil. dol., iš ku - rių užsienyje yra investuota apie 30 bil. dol., aišku žė - mais procentais. Kanados

Solženitsyn'as apie komunizmo spąstus

Aleksandr S O L Ž E N I T S Y N

/tęsinys/

Prieš pusę šimtmečio buvo išnaikinti ūkininkai, kad būtų galima vykdyti kvailą kolchozų idėją. Šiandien - kla - siama, kur gi tas derlius? Vietoje atsakymo, vyriaus - sybė sako, kad reikia pakeisti oro sąlygas; reikia upių tekėjimą pakreipti į pietus, nors jos teka į Arktikos jūrą. Tai dar vienas sumišęs planas, kuris už kelių metų atneš - tų naują katastrofą. Visas žemės rutulys nukentės nuo Arktikos vandenyno sąlygų pakeitimo.

Planuose nereikalaujama, kad imonės perdirbtų at - matas. Vietovės aplink miestus ir industrinius įrengimus yra sugadintos šiukšlių kalnais. Visos upės - užterš - tos. Nuodingųjų atmatų tirštumas yra 2 ar 3 kartus di - desnis už toleruojamą kiekį. Visos tos informacijos yra nuslepamos nuo gyventojų. Gamtos naikinimas ir pavojus grėsiantis Sovietų gyventojams yra taip pat valstybinė pa - slaptis. Tie, kurie išdrįsta viešai apie tai diskutuoti, at - siduria psichiatrinėse ligoninėse...

Girtuokliavimas ir pasileidimas SSSR prasideda anks - tyvame amžiuje. Jaunimas yra pilnai pavergtas vyresnių - jų, kurie juos išnaudoja, nejausdami kaltės. Jeigu jie pra - randa darbą, jiems atimama teisė gyventi tame pačiame mieste, kuriame dirbo. Sovietų Sąjungoje - darbdavys ab - soliučiai valdo darbininką. Algos yra mizeriškos, geriau - siu atveju atlygina dešimtą dalį atlikto darbo.

Visi gyventojai pergyvena butų trūkumą; kiekvieną butą dalinasi kelios šeimos. Žmogus gali dirbti tuziną metų toje pačioje imonėje, tačiau vistiek neuždirbs gana pinigų, kad galėtų įsigyti didesnį, atskirą šeimai butą.

Už Maskvos ir Leningrado ribų prekės jau yra apšė - pusios ir reikia išstovėti valandų valandas eilėse bet ką nusipirkti. Kaikurie gaminiai visiškai pradingsta - mui - las, skalbimo milteliai, adatos, porcelianas, apatiniai baltiniai, elektrinės lemputės ir kt.

Per 65 metus komunistams valdant, gyventojai dar nėra gavę pakankamai maisto/Red. pabr. /. Miestų vie - tovēse, kaip taisyklė, jo trūkumai tęsiasi dešimtmečiais. Trūksta ir mėsos, ir žuvies, kiaušinių ir pieno. Ryžių nėra matę per pusšimtį metų. Paskutiniu laiku keletoje miestų įvestas maisto apribojimas, nors nėra buvę karo - ar didesnių gamtos nelaimių.

Vyriausybė yra suinteresuota užtikrinti, kad žmonės būtų visiškai įsigilinę į pragyvenimo rūpesčius ir netu - rėtų laiko galvoti apie nieką kitą.

Vyriausybė išgavo bilijonus rublių iš užgožtų žmonių ir iš žemės. Sovietų gyventojai, prislėgti tokios naštos, turi tik vieną būdą atsilaikyti - vogti iš vyriausybės savo duonos kąsnį...

Bilijonus rublių vertės žaliavų ir įrankių pavidale yra pavagiama kasmet, ir tai trukdo krašto produkcijai.

Kolchozų darbininkų vaikai yra mokomi vogti jau nuo 6 m. amžiaus. Nė vienas nenori sąžiningai dirbti nesąži - ningam režimui. Nė vienas negauna savo užsitarnautos algos, tad ir niekas nedirba iš visos širdies.

Komunizmo anti-humaniškas charakteris yra pirmas toks istorijoje. Iki 20 a. joks kraštas nepažinojo dar tokio kentėjimo. Dabar ši sistema yra įvesta į daugiau kaip 20 kraštų. Daugelį atvejų ji buvo besugrūnanti, ta - čiau kiekvieną kartą sugebėjo atsilaikyti dėka savo ga - lingųjų priešų...

Komunizmas yra spąstai, iš kurių dar jokiai kraš - tui nepavyko išsivaduoti. Jokia vieno asmens tironija ne - prilygsta komunistinės ideologijos tironijai. Kiekvienas tironas vieną kartą pasiekė savo galios troškimo ribą. Tačiau totalitarinį režimą neįmanoma vertinti protu. Jo tikslas yra ne užtikrinti savo gyventojams sveikatingumą ir gerbūvį, bet paaukoti juos, kad pasiektų savo tikslų už krašto ribų. Komunizmo galutinis tikslas nėra protinga ambicija paremtas, bet fantastiškas troškimas praryti kiek galima daugiau teritorijos ir žmonių visuose 4-iose žemės kraštuose.

Būtų beviltiškas reikalas bandyti ar pasiekti kompro - misą su komunizmu, pagerinti santykius jam nusileidžiant ar vystant prekybą. Komunizmas yra gyvenimo paneigi - mas ir reprezentuoja mirtiną ligą visiems kraštams.

Jis reiškia žmonijai mirtį. Joks kraštas nėra nuo jo saugus. Neįmanoma pataisyti ar pagerinti komunizmo. Galima tik bandyti jį panaikinti.

/vertė b. n./

.....

valdžia skolina SSSR ir kt. rytų valstybėms šimtus mi - lijonų dolerių, kad jos turė - tų iš ko pirkti Kanados gami - nius. Rockefellerio banko sky - rius Maskvoje skolina Sovie - tams lengvomis sąlygo - mis. Aišku savi (amerikona) pas savus tokių skolinimo sąlygų neturi.

Vakarykšiai bankai yra pasko - linę Argentinei 34 bil. dol. Meksikai — 80 bil. dol. Čia nėra vietos išvardinti, kur JAV, Kanados, pagaliau V. Vokietijos, Prancūzijos kapi - talas plaukia.

Savo kraštų pramonės imo - nės be kredito normaliais ma - žes bedarbiams nieko gera nežada, ypač jaunimui. JAV, Kanada yra aukso kraštai, bet tas auksas išplaukia kitur? . Kodėl?...

Dauguma piliečių apie tai žino, bet demokratija duoda laisvę visiems. Kraštų vy - riausybės, kaip kalbama, yra valdomos bilionierių. Jie dik - tuoja, ką daryti. Tačiau rei - kia neužmiršti, kad eilinis pilietis turi daugiau nuovo - kos ir "gaspadoriško" proto, kaip didieji "kalkulatoriai", kurie siekia vien tik pelno ir milijonieriaus ar bilijonie - riaus vardo...

Ta visa betvarke, finansi - niu neapskaičiavimu, pasi - naudoja Kremlius, Japonija. Labiausiai nukenčia 10 mil. Amerikos ir 1 mil. Kanados bedarbių. Pašalpų mokėji - mas bedarbiams nieko gera nežada, ypač jaunimui. JAV, Kanada yra aukso kraštai, bet tas auksas išplaukia kitur? . Kodėl?...

J. Kelmas

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PIRMASIS POVANDENINIS LAIVAS

P.INDREIKA

Anglijos laivyno admiralitetas neseniai pranešė, kad pavyko iškelti iš Anglijos kanalo pirmąjį povandeninį laivą "Holland I", kuris buvo nuleistas į vandenį 1901 m. Jam išbuvus karališkojo laivyno tarnyboje dvyliką metų, 1913 m. buvo nutarta, kad jis pasenp ir plukdant į Plymouth uostą ištikusi audra jį paskandino.

1981 m., tyrinėjant kanalo dugną, jis buvo užtiktas ir dabar iškeltas. Jis bus saugojamas, kaip muziejinė relikvija.

Tačiau "Holland I" nėra pirmasis povandeninis laivas. Povandeninio laivo modelį buvo paruošęs danų mokslininkas Cornelius van Drebbel ir 1620 m. stengėsi jį įpiršti anglų laivynui, kuriam nesutikus pirkti, povandeninio laivo tolimesni tyrinėjimai buvo lyg pamiršti.

Praejus su virš šimtui metų ir kilus Amerikoje revoliucijai prieš anglus /1775 - 1776/, Yale kolegijos studentui David Bushnell kilo mintis, kad reikėtų sukonstruoti povandeninį laivą ir užpulti anglų laivus Bostono uoste. Savo mintį jis realizavo padarydamas povandeninį laivą, panašų į statinę ir propelerį varomą žmogaus jėga. Šį laivą jis pakrikštijo - vėžliu - "Turtle", bet anglų laivų jam nepavyko nuskandinti, nes sprogdinant užtaisą, jis pats paskendo.

1800 m. amerikietis išradėjas Robert Fulton pastatė garu varomą povandeninį laivą iš vario plokščių, kurie turėjo 6,4 m. ilgio, jį pavadindamas "Nautilus" vardu, bet negalėjo jo įpiršti nei prancūzams, nei anglams. Ci vilinio karo metu 1861-1865 m. konfederatai jau panaudojo povandeninį laivą "Hunley" ir 1864 m. S. Caroline uoste Charleston paskandino uaijstų laivą "Housatonic".

1898 m. amerikietis John P. Holland suprojektavo povandeninį laivą varomą gazolinu, kuris buvo 16 m. ilgio ir galėjo išvystyti 6 mazgų greitį pasinėjęs po vandeniu. JAV laivynas jį įsigijo 1900 m. ir pavadino "U.S.S. Holland I", kurį nupirko anglai, jį pakrikštydami "Holland I", kurį buvo nuveidę į vandenį 1901 m. ir tik dabar ištraukė į paviršių iš Anglijos kanalo dugno.

Nors laivininkystės istorija yra labai sena ir surišama su žmogaus atsiradimu žemėje, bet laivų modeliai

NEPASĖJUS, NĖRA KAS PJAUTI

Laukų Dobilas
/Feljetono vietoje/
/pabaiga/

Su baigiančiu atgyventi savo amželį forduku, to sklypo nepardavęs, perku kitą. Gerai, nors brangiai mokėjau, bet už tai išvalytas, tik pilk cementą ir statyk. Upelis prie pat šono, kaimynai svetimtaučiai, gal nuobodžiau, bet iš antros pusės ir geriau. Žinai, kad nėra "Namų be dūmų", tai kai susipeši, nesupras, galvos, kad šiaip sau, gal dainuoja, gal poterių taip kalba. Visokių poterių ir visokių dievų pasaulyje pilna. Matavau namams vietą tris dienas ir dvi naktis per patį ilgąjį savaitgalį. Galų gale, planas ir kartinis akmuo pastatytas. Sunkiai dirbus, reikia vieną kartą ir gerai išsimaudyti, -bepigu, čia pat upelis, -maudykis ir dainuok. Vyrų visada viską greičiau dirba, dar žmona derinasi maudymosi kostiumą, jau lipu laukan vanduo šaltokas, gi antra, ir mašina apžiūrėti reikia, pripilstyti, nes visoki skysčiai iš jo per šonus teka, negi gausi ką geresnio už tris šimtus? Žinok, tas buvo seniai, dar braižyklos suolą tryniau.

Tik pradėjus tvarkyti mašiną, žmona sukliko nesaunu balsu:

- Gelbėkit, gelbėkit!

Na čia dabar kas? Upelis tai upelis, žinau krokodilų su žiburiu nerasi, bet kur tau, bėgi žiūrėti, rėkia nejuokais! Pribėgęs žiūriu ir nieko nematau, įbridusi ligi kelių vandenį ir šaukia.

- Kas dabar tave po paibelų plėšo? - paklausiau. Ji žiobčioja žiūrėdama į mane ir po kiek laiko ištaria: "Bėkim iš čia greičiau, baisiausia kumeldėlė, vos manęs nepaprovė". Girdi, kelių pėdų, juoda, rangta, praplaukusi pro šalį. Galvoji, kad ją įtikinsi, kad tokių kumeldėlių iš viso nėra. Geriau ir nebandyk, jei nori kad plaukai pakaušį dengtų. Dar sako: "Ir randi tokias vietas, tikriausiai susitaręs su kuonori manęs atskratyti, gyvą gali tos kirmėlės užgraužti!" Nepastebėjus parsineši tokią su rūbais į namus, pabundi-tik skūra ir kaulai tavo likę." Net šaltis supurtė pasiklausius, kas gali būti. Kaip gi kitaip, vėl kabini lentą, kad parduodi, ir viskas. Priėję kaimynai dar klausia, kas atsitiko, ar kas naktį apvogė, ar ką? Ką gi daugiau sakysi, apsimetęs kvailu, papasakojau reikalą. Jie tik nusijuokė, - girdi, ieškok priežasties kitur, kumeldėlių niekas čia dar nematė, nes jų visai nėra, bet gal žmona apsiriko ir vietoje jų matė karklų sėklų virtinėles, dabar jos krantinčios. Labai atsargiai, iš tolo ją priminiau, ką sakė kaimynas, bet ji kur tau! Ne tik kad nenusileidžia, bet dar apkaltino mane. Sako, greičiausiai mano darbas. Patraukiau pečiais ir nuėjau. Girdėjau dar kaimyno adresu virtinę gražių žodžių. Gerai, kad nesuprantu. Galų gale, dar kategoriškai pridūrė, girdi, vien dėl tų kaimynų čia negalima gyventi.

Važiuojame į namus, kas keturias mylias pavažiavę, sustojame. Prakiuro, bestija, radiatorius, reikia vandens pripilti. Greitai ir čia žmona priežastį rado, - greičiau sia, sako, mano tas kaimynas, kuriam kumeldėlių nėra, bus jį pradūręs, -kas gi daugiau. Dar nori statyti namą, sako, tarp tokių žulikų, ir kur upelyje kelių pėdų kumel-dėlės aukų ieško...

Šiaip taip tie pirktieji sklypai, už pusę kainos buvo parduoti. Vis tiek geriau kaip nuo mūsų ir kumeldėlių negarbingai mirti. Paėmę paskutinius iš bankelio pinigus, kitą šeštadienį vėl važiuojame, dabar jau į rytus, laimės ieškoti. Bet ir ten nepasisekimas, tik spėjus pas agentą užteiti. Šį kartą su niekais nebenorėjome užsiimti, nutarėme pirkti visą farmą. Jei nepatiks, išdalinsim į skly-

1983. I. 20

ir jų vystymasis yra puikiai atvaizduotas paliktuose egiptiečių faraonų antkapuose, vazose ir piramidžių sienose. Graikų rašytojas Homeras savo poemose aprašė Odisejo keliones laivais ir graikų kovas su priešais, kaip spėja - ma, prieš 500 m. pr. Kr. laikus. Romėnai, prasidėjus karams su Kartagina, pasisavino finikiečių ir graikų laivų statybos meną, užvaldydami Viduržemio jūrą. Žlugus Romos imperijai, viduramžiais iškilo normanai-vikingai, kurie buvo pasiekę Greenland salą ir čia paliko savo pėdsakus, o taip pat išmokė europiečius statyti geresnius laivus, kuriais Kristoforas Kolumbas /Columbus/ pasiekė net Amerikos kontinentą. Bet tada dar niekas negalvojo apie povandeninius laivus, nes jie nebuvo reikalingi apsigynimui nuo piratų.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu Vokietija įrodė povandeninių laivų reikšmę, kada per vieną valandą vokiečių laivas U-9 nuskandino tris britų laivus. Vokiečių povandeniniai laivai buvo sukėlę tikrą paniką, užblokuodami Anglijos uostus. 1915 m. jie torpedavo Anglijos keleivinį laivą "Lusitania", su kuriuo paskendo 2000 anglų keleivių ir 186 amerikiečiai. Taip pat nuskandino ir keletą Amerikos laivų, sukeliant krašte didžiulę neapykantą vokiečiams ir paskatinant JAV 1917 m. greičiau įstoti į karą.

II-jo Pasaulinio Karo metu vokiečių povandeniniai laivai nuskandino daugybę sąjungininkų laivų, kuriuos jie medžiavo vadinais "Wolf pack", kartais net iki 40 laivų vilkstinėmis.

JAV povandeniniai laivai nuskandino pusę japonų karo laivų. Povandeniniai laivai buvo panaudojami kariuomenės permetimui, japonų uostų blokavimui ir kt. 1955 m. Amerika nuleido pirmąjį povandeninį laivą varomą atominę energiją, kurį sukonstravo admirolas H. Rickover. 1958 m. šis laivas vad. W. R. Anderson'o, praplaukė šiaurės ašigali, pridengta ledų kalnais. "Nautilus" pasinėrė prie Aliaskos ir išnirio prie Grenlandijos.

1960 m. atominis povandeninis laivas "Triton" atliko kelionę aplink pasaulį per 84 d., praplaukdamas po šiaurės ašigalio ledynu ir padarydamas 66.790 km. kelią tik su 4 svarais uranijaus.

Lietuva nepriklausomybės laikais, suorganizavus Baltijos Lloyd bendrovę, buvo įsigijusi II prekybos laivų, kuriais sėkmingai eksportavo gaminius į užsienį per Klai-pėdos uostą.

pus, kaip Baltakojis, ir būsim milijonieriais. Ką gali žinoti? Pasirodė, agentas buvo graži, gal dvidešimt penkių metų moteris, o jos lipšnumas, - kaip katytė. Žinoma, iš pirmo žvilgsnio buvo žmonos paskirta neatidėliojamam sunaikinimui.

- Nu čia, - sako, - kokią gi farmą gali ta žmogystė parduoti? Jai tik vyrus vilioti! Manai, kad jai kas už darbą moka? Ji gal jiems moka, kad gautų čia sėdėti ir vyrus vilioti. Nutvers kokį su pinigais ir sudiev, ras jį kur griovį, o pinigų nė kvapo! Neišmanėliai vyrai ne tokius dvarus dėl moterų, kaip šita, palieka, o kiek tu turėjai tik pasilaizyti!

Nutarta, ir baigta. Reikalą apgalvojęs, susitvarkiau kitaip. Gavus gerą farmos planą, nuvažiaujome be tos pavojingos moters apžiūrėti. Kiek paklaidžioję, radome, nors žmonos pirkimo noras jau buvo atvėsus. Nervingai rankoje trynė skeptaitę, matyti malė į miltus pardavėją, kuri tik vyrus vilioja. Šį kartą, galima sakyti, be nuostolių išėjo ir tikta! Dievui reikia dėkoti. Tik privažiavus prie būsimos farmos, visai prie keliuko, vedančio į namą, gulėjo suvažinėtas žaltys, čia vadinamas "žoline gyvate". Žmona sustojo, kaip į žemę įkasta:

- Ar nematai, beproti, kur tu mane atvežei? Žiūrėk, -parodė į susirangiusį perplotą kirminą.

- Tik nekalta kirmelaitę suvažinėta, - pataisiau, -kas čia tokio?

- Taip ir galvoju! Jau susitarė su ta šliumpa mane gyvatės atiduoti. Ne, nesu iš tų, kurios lengvai pasi-duoda. Ar nematai, kad čia ne gyvulių, o gyvačių farma? Gražiausia pavadinti gyvatyną, ar ne teisybę sakau? Greitai suk atgal ir drožk į namus neatsigręždamas, nėra kvailių kišti galvas. Norėtum, ale to nebus! Aš ne žalčių karalienė, tik normali, gera žmona. Ir gyvačių ūkių ne-perku.

Kaip jau anksčiau minėjau, nuostolių nebuvo, tik kad visą kelią mano blogasias puses skaičiavo. Tas nieko, per dvidešimt penkis metus pripratau, miegas važiuojant neima, taip ir apsidraudėm daugiau nepirkti. Gal kitais metais, bet irgi netikiu, - mat atrodo, kad dėl namų ir farmų mano žmonai Dievas prie gimimo plano pamiršo pridėti instrukcijų. Dar buvo susipažinus su kaimyne iš dešinės, kurios vyras laiškanesys. Tai nor, kad aš mesčiau savo darbą. Dirbu kaip inžinierius, gaunu gerą atlyginimą, bet žmonos nuomone, laiškanesiams daug geriau: jie dirba kai tik lengvučiai debesėliai. Jei karšta - ne. Jei lyja - ne, jei šalta - ne ir jeigu slidu, tai dirbti laiko kriminalu. Vienu žodžiu, dažnai tenka ir nedirbti. Girdi, na - nus išvalyčiau, valgyti išvirčiau, - jai nereikėtų. Tik vėliau man priminus, kad vieną dieną žmonėms kantrybė truks ir paštininkams kaip kaimo kuiliams, kojas pamuš, kiek susimąstė. Gi užminus, kad reikia jiems daug reikalų turėti su gražiąja lytimi, tuojau tą planą atmetė. Vėl grįžo ramybė į namus ir man.

Baigdamas noriu priminti, kad už visus tuos nepasisekimus tik žmonai turiu dėkoti, negalvokit, juokų nėra. Nepasakysiu, kad nenorėjome būti turtingais. Žinoma, kas gi nenorės. Bet iš antros pusės, kai gerai pagalvoji, ir turtingam kepti karveliai į gerklę nelekia. Kai iš arčiau pažiūri, visai nusiramini su esama padėtimi ir už tai žmonai dėkoti, - kam daugiau? Duonos užtenka, kamba-riai dar šilti. Dievui dėkok, sau ir žmonai himnus giedok, kad esi toks, koks esi. Anądien netikėtai susitikau nagį tą Puputį, kuris tūkstančius namų pastatė ir pats sau kelis paliko, šiltuose vandenyse gūžtas kelias turi, vienu žodžiu, visi sako, kad plika ranka jo nepaimsi. Taigi, susitinku; pajuodęs, prakaituotas, kaip tėvą mušęs.

- Sveikas prieteliau, kaip gi reikalai? - klausiu.

algimanto skiltis

DVIDEŠIMTMETIS BE NAUJŲ PASAKŲ

Norėjosi ryškios antraštės, na, kaip dvidešimtmetis be liūdno pasakos", bet tokiame užrašė būtų trūkė tikslumo: dauguma skaitytojų tuoj pat apagalvotų apie Joną Biliūną. Vadinasi, šiam rašiniui toks vardas visiškai netiktų, nes kalbame apie visai kitos kartos ir skirtingo žanro rašytoją Julijų Kaupą, profesiniu pasiruošimu, medicinos daktarą, tikruoju talentu, ir, atleiskite pašaukimu, literatą, šalimais, dar ir tapytoją. Tikėsite ar ne, bet šių metų pradžioje švęsime, nešvęsime, bet liūdėdami minėsime jo netekimo jau dvidešimtąją sukaktį.

Ar jau tikrai bus dvidešimtmetis be Juliaus? Ar tai tiesa, ar gali būti, kad tas nesustabdomas laikas taip skuba, artina mus visus prie amžinybės slenkščio, netolina, bet tik artina ir prie Juliaus Kaupo gyvenimo taip ir neužsklęstų kūrybinių puslapių, dar pilnai neišnaudotų kūrybinio talento versmių.

Gandai, visiškai rimti gandai, ateina iš sovietinamos Lietuvos padangės, porina, kad ten ruošiamasi išleisti Juliaus Kaupo raštų rinktinę. Niekas neklausė dėl to likusių giminių ar artimųjų nuomonės ar leidimo. Mirusieji, (kaip gi kitaip) juk nekalba ir jokiais derybas nesileidžia, tai toks "mažmožis", kaip knygos išleidimas ten, atrodo, laikomas visai nereikšmingu, bent kiek tas liestų kokias "copyright" teises ar galimas legalines problemas. Kita vertus, užmiršus tas technines detales, vis dėlto reikėtų pasidžiaugti, kad dabartinė, kaip ten sakoma, "lietuvių tarybinė literatūra" praturtės ar bus bent kiek atmiešta rinktiniais išievių literatų pavyzdžiais. Su pasitaikančiomis išimtimis, bent iki šiol, tik retas gyvųjų išievių rašytojų susilaukdavo privilegijos būti išleistam anapus, ar tik ne daugumai, tekdamo pirmiausia numirti, kad sulauktumei tavosios beletristikos ar lyrikos posmų išleidimo tėvynėje. Ar ne liūdnei linksma ironija? Bent kolkas mums čia liekasi mįslė, ar tokiu būdu Lietuvoje bus paminėta J. Kaupo pomirtinis dvidešimtmetis. Jei tikrai taip, tai rūstauti perdaug gal ir neapsimokėtų.

Kurkas svarbesnis reikalas, tai kaip nors susimatyti ir išieviškoje atmosferoje, bent jau tarpe tokių, kuriems dar rūpi ir yra mielas bei laukiamas lietuviškasis grožinis žodis, kokių nors prasmingesnių žvilgsnių paminėti tą Juliaus netekimo dvidešimtąją sukaktį. Gal tai būtų Rašytojų Draugijos pirminis rūpestis? Gal Bendruomenės Kultūros Tarybos specialus užsiągažavimas? Gal Juliaus Kaupo likusių bičiulių, draugų, gerbėjų išipareigojimas? Laiko, žinoma, dar yra, tad lieka vietos įvairiems svarstymams, sumanymams, bendrajam pasiruošimui. Būtų lyg ir gėda išieviškosios literatūros kūrėjams, jei juos, šioje plotmėje, lyg ir sugėdintų reikiamos disciplinos varžtų saistomi Lietuvos literatūriniai darbuotojai.

Žinoma, prasmingas būtų ir pilno J. K. raštų rinkinio išleidimas. Berods, prieš kiek laiko buvo sudarytas komitetas ir pradėtas tam tikslui lėšų telkimas. Kągi, nebūtų dar pervėlu pavėluotą užmojį ir dabar atlikti. Gal, kur centrinėje vietovėje, pravartus būtų ir akademijos prisiminimo vakaro surošimas. Tas pats, turbūt, tik turėtų periferijoje, tai yra, skirti vakaronę J. Kaupo kūrybai, šalimais nebūtų pro šalį kariu surošti ir jo dailės darbų apžiūrą. Likusių tapybos kūrinių yra šeimos ir artimesnių bičiulių rinkiniuose. Tokius pasikolinti tikrai nebūtų kliūčių. Reikėtų pabrėžti, kad J. K. tapybinis palikimas nesiriboja tik laisvalaikio bandymais, bet turi ir aiškiai talentu išsiskiriantį kūrybinį potencialą. Liūdnamis dvidešimtmetis artėja ir kai kas mūsiškių vis jau turi jausti pareigą, kad toji sukaktis praeitų brandaus ir ne atkšti -nai paruošto minėjimo ženkle.

- Neklausk, - kaip iš po žemės atsakė. - Visai baigiuosi. Dieną naktį dirbu, nuomininkai blogi, mano turtą tik mindo. Žmona visai kišenpinigius nutraukė, girdi, nepataisei dviejuose namuose kanalizacijos vamzdžių, greit ir valgi nutraukiau. Gėda ir pasisakyti. Būk toks geras, paskolink penkinę. Visi pinigai ant terminų sudėti, matai daugiau moka. Tu nežinai, koks aš nelaimingas! Daktaras gi sakė, jau mano, atrodo dienele suskaitytos. Nuo prasto maisto žarnos užsikisio ir skrandis guzuotas pasidarė, jau pataisyti nebegalima, gi nauju pakeisti, dar kol kas neišeina, gal tik tavo vaikams kada nors... Vaikai, vaikai - daugiau nieko nežino tik tie vaikai, kaip kad būtų smakai. Matyt, žmona su jais susitarė, dar aš aiškiai gyvas, o mano banko knygtes konfiskavo, - sako, - skirstau vaikams ir anūkams. Namai kaip ir atiduoti, paliko tik kaip matai šios kelnės ir tas paltas. Vis rūbų nepirkau pinigų kitur reikėjo, o žmona ramina, sako vaikų rūbai liks - ir nesunešiosi, ne iš aukštųjų esi, bus geri. Esu plikas, kaip tilvikas. Daviau jam visą dešimtį, turėk, sakau, nereikia atiduoti.

Toks laimingas pasidariau, ir neklausk. Tuojau einu pas žmonelę ir karštai, karštai pabučiuosiu. Kaip gerai, kad žmogus neturtingas! Dievui dėkok, žmoną bučiuok ir sau himnus giedok. Juokų nemėgstu, ale sakau, - tos pačios akys juokiasi, tos pačios verkia.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS - paruošė Algirdas GUSTAITIS. Braižymus atliko Kęstutis STROPUS. Lietuvos miestų herbai piešti Telesforo VALIAUS.

Šį Lietuvos žemėlapi išleido 1982 m. pabaigoje Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Žemėlapio kaina \$ 10 atsiimant iš leidėjų. Siunčiant brangiau. Žemėlapis nelankstomas. Užsakyti žemėlapi galima pas šaulius - 2417 W., 43rd St., Chicago, IL, 60632 tel: /312/ 376-0551 arba /312/ 254-8830. Taip pat pas istorikus 6547 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, USA tel: /312/ 776-3209.

Vlado Jakubėno Draugijos valdyba, atidarant komp. Jakubėno Archyvą 1982 m. gruodžio 19 d., Chicagoje. Iš kairės - Ed. Šulaitis, E. Dilytė - Brooks, P. Mielulis, J. Kreivėnas. Nuotraukoje trūksta prof. L. Ši - mučio.

Nuotr: Z. D e g u č i o

CHICAGOJE ATIDARYTAS MUZ. VLADO JAKUBĖNO ARCHYVAS

Praeitų metų gruodžio mėn. 19 d. LIETUVIŲ EVANGELIKŲ LIUTERONŲ TĖVIŠKŲ PARAPIJOS bibliotekos kambaryje įvyko prieš 6 metus mirusio komp. Vlado Jakubėno archyvo atidarymas, kurį surengė 1981 m. įsisteigusi Vlado Jakubėno Draugija.

Programą pradėjo ir jai vadovavo Draugijos pirm. Ed. Šulaitis. Apie patį archyvą ir Vl. Jakubėną kalbėjo buvęs jo draugas ir talkininkas muz. Juozas Kreivėnas, kuris yra Draugijos archyvaras. Taip pat sveikinimo žodžius tarė "Tėviškės" parap. klebonas Ansas Trakis, parapijos komiteto pirm. Algimantas Kleinaitis, muzikas J. Laimonas.

Po oficialiosios dalies, kai kurie minėjimo dalyviai pareiškė norą įstoti į Draugiją, o kiti - pažadėjo paramą Draugijos veiklai vystyti.

KOMP. VLADAS JAKUBĖNAS

Vladas Jakubėnas g. 1904 m. gegužės 15 d. Biržuose, pasižymėjo geros formos kompozicijomis, vientisumu, išbaigtumu, epiniais lyriškos nuotaikos kūrinių. Jis parašė tris simfonijas orkestrui, rapsodiją, baletą, siuitą Miško Šventė; styginiam orkestrui preliūdą ir trigubą fugą, styginį kvartetą, serenadą violenčelei ir fortepijonui, sonatą fortepijonui ir kt. Nenukariodė ir dainų srities. Parašė eilę solo, harmonizuotų liaudies dainų ir paties sukurtų chorams.

Pasižymėjo kaip geras muzikos kritikas ir pedagogas. Mirė Chicagoje. Palaidotas keturtoje kapinėse.

Iš

NUBANGAVĘ KŪDIKYSTĖS DIENOS

/ tęsinys /

Jis namie pabuvo tik dvi savaites. Paskui visi išlydėjome, išsibučiavom, o Magdūtė vos neapalpo, nuo jo atsiplėsdama. Iš kariuomenės jį paleis tik po dviejų metų.

Tai buvo toks vienas atsiminimas iš Tartupio dvaro, o antras toks:

Iš dvaro "pakajų" atėjo aplankyti tėvelį sena panelė su dovanėle. Mane pamačius, ji sako:

- Na, tu mergike, einam su manim.

"Eit ar neit", - galvoju. O tėvelis ragina:

- Jeigu jos malonybė kviečia, tai ir eik.

Einu. Šlepsi vinemarskinė ir basa paskui išsipošusią panelę... Ji mane nusivedė už "pakajų" į didelį sodą. Pro vijoklines altanas pasuko taku į priekalnėlį. Čia stovėjo ištisa eilė slyvinių medžių. Slyvos jau buvo sunokusios ir mėlynavo ant visų šakų... Panelė, į slyvas žiūrėdama, sako:

Marija Aukštaitė

- Na, dabar, mergike, lipk į medžius ir prisiskink slyvų, kiek nori. Pilną antį, pilną priejuostę ir kur tik tilps... Neškis namo ir pavaišyk savo tėvą!

Žiūriu į panelę, labai rimtą ir gražią. Pripuolus pabučiavau ranką dėkodama, ir ji nuėjo, o aš įlipau į kreivą medį, skinu slyvas ir kemsu už antį... Prisikimšau tiek, kad net pečiai ir krūtinė išsipūtė... Paskui pasikaisiu sijosnėlį ir jo pilnus pakaišymus pripildžiau. Išsirančiau iš medžio stora ir vos paeinu... Išėjus iš sodą pagriovį pasilsiu ir vėl einu... Parnešiau slyvų visai šeimai. O tos panelės negaliu pamiršti visą gyvenimą. Tai buvo toks antras mano atminimas.

Tartupį išgyvenome vos vienerius metus. Priežas ties nežinau kodėl išsikraustėm, bet po tų metų atsidūrėme Rūdupo dvare.

Rūdupo savininkai buvo žydai, labai geri žmonės. Ypatingai gera ponija, tik gaila, kad aš maža būdama, jų pavardės neįsidėmėjau. Bet atsimenu jų gailėstingus darbus, ponios paslaugas ir geraširdiškumą, kai ji slaugė mano sergantį brolių Antaną. Jie parkvietė daktarą ir stengėsi, kad jisai pasveiktų. Brolis labai sunkiai sirgo. Buvo žiemos metas. Bet ponija nepaisė. Ji atbrisdavo per sniegus su visokių gyduolių buteliukais... Laikėsi valan-

Juozas Šilėnas

VEIDU Į ŠIAURĘ

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

Antroji Dalis

KELIAS, PAŽENKLINTAS KRAUJU

1/59/

Artėjančio vakaro tamsoj tilo per dieną ugnimi spjau-dę, įkaitę pabūklų vamzdžiais.

Pūga dūksta pilnu įsiutimu. Iš anapus Aismarių kran-to per dūkanstį vėją prasimuša vykstančios kovos dundė-sys. Į angaro patalpas atplūsta naujos atvykusių bangos. Skubus įsakymas pasiruošti tolimesnei kelionei. Už pus-valandžiomes jau paliekame jaukias angaro patalpas.

Pasukam pro mums pažįstamus jūrininkų mokyklos pastatus ir vingiuotom gatvelėm įsukam į Neringos gilumą vedantį kelią. Iš abiejų jo pusių tamsus pušynas, kuris nors dalinai apsaugo mus nuo nerimstančio pūgos siauti-mo. Gūdus Baltijos bangų ošimas plakasi palinkusiom me-džių viršūnėm, sausas, vėjo genamas sniegas gula ant žmonėmis užtvinusio kelio, kurtus, iš šiaurės rytų atplaukiantis dundesys lydi mūsų pirmuosius žingsnius.

Prieš akis trisdešimt kilometrų kelio. Besitraukian-čiųjų kolonos juda su akim neaprepiama pradžia ir pabai-ga. Mūsų pėdas lydi ūkaujantis vėjo kaukimas ir nesus-tojantis jūros bangų ošimas. Klaiki miško tamsa vai-duokliškom akim seka mūsų praeinančius žingsnius.

Ištai slenka margai dažyti, kilometrus ženkliną stul-pai. Maži kelio posūkiai vingiuoja garsių kunigaikščių, didžiųjų riterių, krašto pavergėjų kryžiais ir kalavijais pra-skintais takais. Narsiųjų sembų sūnų, savo laisvę gynusių, krauju ir marių gintarinėm putom laistytais ta-kais.

Penktoje kilometre mūsų dėmesį atkreipia neįpras-tas reginys. Abipus kelio matosi išmėtyti įvairūs suplyšu-sių kareiviškų rūbų dalys, sunėsioti batai, medinės klum-pės ir įvairūs skardiniai indeliai - jų iš po sniego matyti gana daug.

Įvairiai spėliojame, iš kur jie čia miško pakelėje at-sirado; spėjame, kad tai pravartytų belaisvių pėdsakai. Mūsų spėliojimai pasitvirtino, kai iš puskilometro pake-lės grioviuose ir šalia jų pamatom daugybę sušaudytųjų žmonių lavonų. Jų pilna visur abipus kelio miško kirtimo juostoje. Po vieną, po du, po tris, kai kur vienas prie ki-to po kelis ar keliolika. Jie guli įvairiose mirties agoni-jos iškraipytose pozose, skausmo iškreiptais veidais, at-virom, sniego prineštom burnom, į šonus atmestom ran-kom, basom nuogom kojom, krauju nudažytom krūtinėm, vėjo taršomais plaukais. Kaikurių iš po sunėsto sniego matyti tiktai rankos, kojos, šūvių sudraskytos nugaros...

Iavonais nuklotas plotas užima gero kilometro tarpą. Mūsų manymu, jų yra keli šimtai. Iššaudyti atrodo dar vi-sai neseniai, prieš dieną ar dvi, nes siaučiančios pūgos sniegas jų dar nespėjo paslėpti.

Kas jie? Ir kodėl sušaudyti? Iš kelyje išmėtytų su-4 psl.

plyšusių rusiškų kareiviškų rūbų tikime, kad jie yra rusų belaisviai. Jie jau nebesugrįš prie mėlynųjų Volgos van-dėnų ir tolimo Sibiro plotų. Jų kaulai supus gintariname Prūsų žemės smėlyje ir jų kraujas pavasario upėmis su-bėgs į Aismarių gelmes.

Kas žino, gal jų tarpe yra ir Lietuvos žemės sūnų, kurie iš gimtųjų namų buvo varu išvaryti, prievarta pilkon-vergų milinėn įvilkti skaudžiai nedaliai. Sugrįžimo vil-ties nepraradę, laisvės ryto nesulaukę, kritę nuo žiaurios žudiko rankos.

Šiurpus neregėtas vaizdas giliai sukrečia mus, su-kausto mūsų lūpas ir mes tylėdami skubame kuo grei-čiau praeiti pro juos, lyg nenorėdami sudrumsti žuvusių-jų ramybės.

Baugiai žvelgiame į juoduojančias miško akis, į švino kulkom sukapotus kelmus, į krauju nudažytas sniego dė-mes ir vėjo siautime klausomės, ar nepasigirs pakarto-tinas šūvių trenksmas. Vėjo sukuriuose, rodos, girdisi žu-vusiųjų paskutiniai atodūsiai, rodos, jie dar tebešaukia teisingumo ir keršto reikalaujančius žodžius... Kai jie jau palieka toli už mūsų, mes dar vis tebeatom jų ne-užmirštamus, sniegu užneštus veidus į juodą nakties tam-są iškeltas rankas, basas nudaužytas kojas ir krauju su-lietą sniegą.

Pakelėje tarp praretėjusių medžių praeiname didelę belaisvių stovyklą. Įvairaus dydžio mediniai barakai, iš-mėtyti dideliame miško plote. Jie apjuosti aukšta, kelių eilių spygliuota vielų tvora, kampuose ir prie vartų juo-duoja aukšti sargybų bokštai. Juose šmėkščioja ginkluo-ti sargybiniai. Iš kai kurių pastatų už vielų tvoros, nak-ies tamson veržiasi mažai apsaugotų šviesų ruožai. Mū-sų praeinančiųjų žingsnius lydi piktas sūnų lojimas iš prie vartų esančios sargybų būstinės. Iš pamiškėje esan-čio sargybų bokšto praplumpa keletas šūvių. Iš būstinės išsipila keliolikos šalmuotų karių grupė ir jie dingsta tarp gyvybės ženklų nerodančių barakų. Jų įkandin nuam-si vilkiniai šunys.

Purus lyg pelenai šimtų kojų išmintas sniegas. Batai jau ir vėl spėjo permirti. Kojos šala. Vėjo nešamas sniegas saujomis pilasi į akis, tirpsta ir ledėja. Sunkiai tempiam rogutes; nors jose tik keturios kuprinės, bet jos sunkios. Jaučiu nuovargį, nors kelio dar nėra trečdalis ne-nuėjome.

Kiekvienas pakelėje praeitas kelmas ar išlaužtas stuobrys primena prieš pusvalandį matytus nelaimingųjų lavonus. Jų veidai slenka kartu su mumis, apsuptus klai-kia miško tamsa.

Tolumoje girdėti vykstančių frontų ugnies dūžiai, juos nustelbia pro medžius prasikošiantis Baltijos bangų oši-mas. Koją kojon einame kartų su Vyta, šalia mūsų žings-niuoja Edvardas ir Albertas. Priekyje mūsų sunkiai neša kuprines Adomas, Japonas ir Čibas. Priešais juos, keletą žingsnių išsiovę į priekį, traukia rogutes Liudas ir Va-nagas, jų įkandin krypuoja Šlubis.

Iš paskos lėtu žingsniu seka Klemas, Juozas ir Lakū-nas. Į antrą kelio pusę išimėta mina mūsų jaunieji: Skre-butis, Kaziukas, Mariokas, Vargonininkas ir Albertukas

dų, kada vaistus duoti... Siųsdavo jam maistą iš savo vir-tuvės. Atsiųsdavo saldžių uogienių ir visokių konfitūrų. Vis prižiūrėdavo jį, pulsą ir temperatūrą tikrindavo... O jis labai prakaituodavo, marškinių būdavo šlapi, reikda-vo keisti ir keisti sausais... Bet po kelių savičių jis pa-sveiko. Būdamas jaunas, greitai atsigavo ir grįžo į dar-bą.

Bet tėvelis nerimo. Vaikščiodavo su parišta ranka susirūpinęs ir vieną dieną mamutei pasakė:

- Aš eisiu darbo ieškotis. Negaliu taip dykinėti. Jeigu užtrukčiau iš namų išėjęs mėnesį kitą, tu, mama, nesi-rūpink. Žinok, kad pareisiu.

- Tėveli! Ką tu sugalvojai! Kur tu su šitokia rankele darbą gausi?! - mėgino mamutė tėvelį atkalbėti nuo to -kio užmojo, bet buvo veltui. Jis išėjo pačiam viduržiemy ir kur eina šeimai nepasakė. Parėjo tik pavasarį, kai jau medžiai sprogo; parnešė mamutei dovanų ir truputį pinigų parnešė ir gerą žinią:

- Žinote, aš jau turiu darbą. Valengiškų kaimo žmo-nės užsimanė, kad aš jų vaikus mokyčiau. Taigi, turiu mo-kinių apie šešiasdešimt... Mokau skaitymo, rašymo ir skaičiavimo. Tėvai patenkinti. Vaikai geri ir paklusnūs. Mokosi gerai... Tik prisibijome rusų žandarų. Bet tuosy-k niekas mūsų netrukdo, o jeigu užkluptų, turime priemo-nes išsislapstyti... Turime savo "angelų sargų", kurie sargyboje.

sų broliu. Kiek atsilikę, tarp nepažįstamų isimaišę eina Desantininkas Petras ir trys broliai Stariai, kartu su jais kuprinėmis užsivertę, pūškia puskarininkis Varnagė ir Gefreiteris. Už jų sniego ir tamsos dengiami, seka kiti. Jokia kalba nesiriša, niekaip negaliu atsipalaiduoti nuo matytų vaizdų.

Sunkiai juda gurguolės. Blaškomas sniegas dūksta siūbuojančių medžių viršūnėse, plauna mūsų veidus ir gula ant pusnynais banguojančio kelio.

Pro mūsų tarpą skubančiu žingsniu prasiveržia nepa-žįstamas žmogus. Jis nei kuprinės, nei rogučių neturi, galvą apsidengęs apklotu. Kažką nesuprantamai taręs, pra-nėrė pro priekyje einančius Adomą ir Japoną. Turbūt bu-vo atsilikęs ir dabar nori prisivyti savuosius, -pagalvojau. Bet vos spėjus jam pranykti, už mūsų pasigirdo vokiškai klausiantis balsas, ar kas nepastebėjom pabėgusio rusų belaisvio. Kažkuris atsakė, kad nepastebėjom. Augalo -tas vokiečių puskarininkis, rankoje laikydamas parabelių, lapės šuoliais lenkdamas priekyje einančius, skubiai pra-nėrė pro mus, pastebėjęs iš visų išsiskiriantį, galvą už -sidengusį belaisvį. Ir vos kelis žingsnius žengę, pamatėm kaip vokiečių ranka pakilo ir staiga nutraukė belaisvio galvą dengusį apklotą. Smarkiai suriškęs, čiupo jį už nu -garos, išsitempė iš einančiųjų tarpo į sniegą užverstą ša-likelę, stipriai nuo savęs pastūmė, pakilo dešinioji ranka ir pokštelėjo kurtus, trumpas parabelio šūvis į nelaimin-gojo galvą.

Pro belaisvio lūpas nuspiegė klaidiai, vėjo staugimą, pramušantis žodis "mama". Rankomis griebėsi nesan -čios atramos ir sukniubo gilion pusnin, panerdamas vien-plaukę galva jos baltumon.

Vokietis, vinim pakausytu batu stuktėlėjo į kelią at-simetusias kojas, išikišo gyvybę atėmusį ginklą į kabūrą ir nuėjo mūsų praeitos belaisvių stovyklos link.

Prie kritusio galvos sniegas pražydo raudonai. Dar vienas burliokų apdainuotas Volgos sūnus, raudonojo im-perializmo vergas paguldė savo kaulus smėlingon Aisma-rių žemėn. Dar viena motina giliom pusnin, panerdamas vien-plaukę galva jos baltumon.

Vėjo gaudime jo paskutinis žodis kartoja didžiųjų pa-slapčių miške, aidai mūsų ausyse. Krūtinę slegia matytos kraujo dėmės, akys tebestovi suledėję vaškiniai veidai. Norime kuo greičiau išeiti iš nesibaigiančio miško, iš krauju nulaistytos kelio.

Iki šiol kritęs smulkus sniegas ėmė virsti didelėmis skepetomis. Vežimai juda visai palengva, arkliai atrodo lyg baltos sniego kupetos, prunkstauja ir sunkiai tempia perkrautus vežimus, vėjas dūksta skarotom miško me-džių viršūnėm ir neša sniegą Aismarių pusėn.

Miško pakrastyje išnyra keliolikos barakų gyvenvie-tė, dideliame kieme matyti daugybė poilsui sustojusių vežimų. Trumpam poilsiui sukame ir mes, tikėdami rasti užuovėją. Aplink barakus aukšta spygliuotų vielų tvora ir gerai apsaugoti įėjimo vartai rodo anksčiau buvusią be-laisvių stovyklą. Laikrodis rodo antrą valandą nakties; buvome aštuonias ir pusę valandos kelyje. Jaučiamės la-bai pavargę ir fiziniai, ir dvasiniai.

/bus daugiau/

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE/

Naujame Kauno rajone, prospekte kažin kodėl pavadinta-me TSRS 50-čio vardu, atidaryta, kaip rašoma, dar viena firminė maisto produktų krautuvė "Viešnage". Šioje parduotuvėje galima reklamuoti maisto produktus. Naujoji parduotuvė tiria ir prekių paklausą. Na-skamba keistai: krašte, kur maisto produktų pačių paprasčiausių - trūkumas, kam reikalinga reklama? Ar jau tokį viršplatinį perteklių pagamino, kad ir Maskvai maisto perdaug? O reklama-tai kapitalistų išmislė. O gal jau šiočia tokia pažanga progreso keliu? Iš nuotraukos suiku susigaudyti, kas tuose vienuoduose įpakavimuose parduodama. Sausainiai, konservai? Atrodo paprasčiausiai, kaip reklamė nuotrauka...

AUDĖJŲ DIENOS

Panevėžyje trečią kartą surengta Audėjų Diena, kurią suvažiuo geriausios Lietuvos audėjos, verpėjos, mezgėjos. Parodų Rūmuose svečiai aplankė parodas, saviveiklininkų koncertus ir linksminosi mugėje.

Dalyvavo ir keletas šeimų, kur audėjų menas perduodamas iš kartos į kartą. Kaunietė Agnietė Grybauskienė atvyko su dukra, sūnumi ir anūku. Demonstravo savo išaustus tautinius drabužius.

GALŲ GALE APTVARKĖ DONELAIČIO GIMTINĖ

Tolminkiemio bažnytelė dabar yra restauruota ir paversta poeto Kristijono Donelaičio muziejumi. Po karo likę griuvėsiai apvalyti ir jų vietoje stovi baltas pastatas.

Viena bėda, kad muziejus gana skurdus eksponatais. Jame nėra buitinių daiktų, vaizduojančių Kristijono Donelaičio laikotarpį, nėra 18 šimtmečio baldų. Išdėstyti tik popieriniai eksponatai.

Reikia tikėtis, kad muziejus netrukus bus tinkamai papildytas. Juk Donelaičio raštai yra išversti net ir į japonų kalbą.

KYLA NAUJA DAINININKĖ

1976 m. Tallinn'o mieste, vykusiamie dainininkų konkurse, pirmą vietą laimėjo jauna dainininkė Irena Milkevičiūtė. Ji pasižymi ne tik puikiu balsu, natūraliu talentu, bet ir geru muzikiniu išsilavinimu.

Budapešte vykusiam tarptautiniame festivalyje ji laimėjo pirmą vietą ir nusipelnusios solistės žymenį.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

NUBAUDĖ UŽ VĖLINIŲ APEIGAS

Kelmės apylinkėje, Žalpuose praėjusių metų pabaigoje buvo nubaustas Žalpių parapijos klebonas kun. J. Razmantas 50 rublių bauda už tai, kad Vėlinių išvakarėse drauge su parapijiečiais meldėsi kapinėse už mirusius.

Nubaustajam pasiskundus prokurorui, kad neteisingai bausias bausmė nebuvo atšaukta. Kelmės apylinkės vadinamo liaudies teismo vykdytoja Irena Sakalauskienė, neradusi kito turto, konfiskavo nubaustojo radijo aparatą.

Tai kur gi ta sovietinės konstitucijos garsinamoji lygybė ir sąžinės laisvė? Ir ar tikrai lietuvė, teismo vykdytoja turėjo taip labai pataikauti neteisėtumui? Juk niekas neverčia tikėti.

O gal jau tiek nusigyveno, kad tik taip įsigyja radiją?

PAMINĖTA HAYDN'O 250 METŲ SUKAKTIS

Specialiu koncertu Vilniuje paminėta kompozitoriaus J. Haydn'o 250 m. gimimo sukaktis atliekant jo oratoriją "Pasaulio Sutvėrimas". Dainavo solo Regina Maciūtė, Algirdas Čiplies, Vladimiras Prudnikovas. Jungtinį chorą sudarė Lietuvos Televizijos ir Radijo Valstybinis Choras, vad. Povilo Gylis, Valstybinės Filharmonijos Simfoninis Orkestras, diriguojamas Juozo Domarko.

Oratoriją komentavo muzikologas V. Gerulaitis.

Muzikinis gyvenimas yra labai gyvas. Jame dalyvauja ir miesto ir žemės ūkyje bei įmonėse dirbantieji gyventojai.

PRISIMINĖ SOLISTĄ JUOZĄ MAŽEIKĄ

Operos solistas Juozas Mažeika šventė savo 75 m. amžiaus sukaktį. Apie jo dainuotas roles buvo rašoma vietinėje spaudoje.

APIE ŠEIMAS

J. V a l i ū n a s

Šeimai susikūrus, atsiranda vaikų problema. Nebūtų vaikų, kurie natūraliai įsikūnija tautos tęstinumą, nebūtų nei daugelio jų auginimo nei juos užauginus savisto-vaus įsikūrimo rūpesčių. Jei kurios tautos šeimos daugumoje mažavaikės, tai ta tauta šimtmečių bėgyje ar ir greičiau, užleidžia vietą gausingesnių šeimų tautai.

Istorinis pavyzdys - prancūzų tauta. Aštuonioliktame šimtmečiuje ji buvo skaitlingesnė už vokiečių ar anglų tautas. Ir prancūzų tautos atžalos atsidūrė šiaurės Amerikoje (Quebeco) ir pietinėje JAV dalyje (Loisiana) Missuri.

Prasidėjo tautžudiškos revoliucijos ir drauge žalingas religinis fanatizmas (Bartolomėjaus Naktis), prasidėjo užsitęsusi Nepoleono karai - visa tai neprisidėjo prie prancūzų tautos klestėjimo bei jos skaitlingumo. Dar blogesnė kryptis pasireiškė šeimose: jei anuomet 5-6 vaikų šeimos buvo vidurkis, tai 19-me šimtmečiuje sumažėjo iki 3-4, o vėliau iki 2-3 ir pagaliau šeimų vyrovimo tik su vienu vaiku. Jei prancūzų kalba anuomet ilgą laiką vyravo pasaulyje ir ypač diplomatojoje (taigi beveik iki I-ojo Pas. karo) tai dvidešimtame amžiuje iškilo anglų kalbos vyrovimas pasaulyje. Jei dar 20-to amžiaus pradžioje rusų imperijos gimnazijose beveik nebuvo dėstoma anglų kalba, tai po I-mo Pas. karo viskas pasikeitė, ir šiandien su anglų kalba gali keliauti po visą pasaulį.

Tautos plečiasi ir nyksta. Skurdę hebrajų tauta, pabėgusi iš Egipto nelaisvės tik per plauką nebuvo pavyta ir išnaikinta galingos anuomet Egipto kariuomenės. O kur šiandien egiptiečiai? Nežinant jų tūkstantmetinio vyrovimo, jie, kaip tauta išnyko. Nebeliko ir kadaise galingų babiljoniečių, asiriečių ir kitų pasireiškusių istorijoje tautų. O išvarginta ir neskaitlinga hebrajų tauta paplito po visą pasaulį ir pasidarė beveik įtakingiausia ir turtingiausia.

O kur dingio senovėje garsie lietuviai tauta, išplėtusi savo valstybės ribas nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų? Nuo lietuvių kalavijo drėbėjo Kremlius vartai. Gi nūdien?... Mažas likutis anos karingos tautos sunkiai kovoja dėl savo išlikimo. Taip yra Lietuvoje. Dar blogiau išseivijoje.

Jei prieš I-mą Pas. Karą daugelis šeimų Lietuvoje bu-

SANATORIJA VAIKAMS

Druskininkuose planuojama pastatyti dar vieną vaikų sanatoriją "Saulutė". Statyba bus vykdoma tarp 1983-85 m. Sanatorijai numatyta 200 lovų.

KREIVI VEIDRODŽIAI

"Turite sakyti - 'Iki mirtis mus perskirs', o ne 'Iki kas geresnio pasitaikys, panele!'"
NATIONAL ENQUIRER

O, LAISVE NERIBOTA...

Tavo kelius puošia liuksusiniai auto ir kvartalai spalvotų ubagynų. Valkatos, gyvųjų prekių spekulantai ir recidyvistų pilnos landynės...

Dangorėžiai, smuklės, klykiančios reklamos, Egzotinės filmos-gėdos gamyklos. Klubai, psichodeliškų šviesų ekranuos-Dorovinio ištižimo mokyklos.

Apribojai "Liaudies Maldyklos" balvoną, Jim Jones ir jo fanatišką sektą. Tau byloja tie išnuodyti lavonai - Tai mūsų laisvės principų aspektai?...

Tu globoji ir Billy Graham sakyklas, John Lennon ir jo bytnikų kvartetą. Taip pat juodųjų panterų peryklas, Kuriose draugą kepa į paštetą.

Nelaikyk progresu uždegančias idėjas Martin Luther King ir Angela Davis... Jų vardus ir veiklą jau užpusto vėjas-Paniekos žvilgsnį jiems numes praeivis.

Seniai buvo laikas kilpose užsnūsti: Hinkley, Masson, Sirhan ir daugel kitų. O liaudis ramioji nespės nė pajusti - Jie išeis žudyti žmonių nekaltų!...

Čia doleris kalba, čia doleris tyli; Psichiatrai, teisėjai, jų advokatai Prakištų ir jautį pro adatos skylę. Kyšiuose paskendę teismų biurokratai...

Prerijų Stirnelė

bės? Dar prieš dešimtį metų (žiūr "Akiračiai" nr. 9-10, 1972 metų) laisvų skiltyje rašiau str. "Trys fondai", kurių trečias fondas, "pats kebliausias būtų skiriamas vedybų biuro išlaidoms". Niekas tuo pasiūlymu nesusidomėjo, o mano sūnus, studijuodamas metus Vilniaus universitete, paršivėžė marčią iš Lietuvos. Pasitaikydavo seniau "Keleivyje", Bostono laikraštyje, vedybinių skelbimų, bet tai vis skelbdavos vyresnio amžiaus asmens, našlai ar našlės. Dėl mažo prenumeratorių skaičiaus "Keleivis" bankrutavo ir panašių skelbimų neteko matyti periodinėje mūsų spaudoje.

Prisimenu betgi vieną ypatingą skelbimą: jauna pasiturinti lietuvaitė, berods, iš Venezuelos, skelbė įsiekiant pažinties su lietuviu inžinierium ar med. daktaru vedybų tikslu. Nežinau to skelbimo pasekmių, bet rimtai pagalvojus, tokios rūšies skelbimo netenka smerkti. Anaipol, kodėl mokslą baigusi lietuvaitė negalėtų pasiskelbti kokiame labiausiai skaitomame laikraštyje (ar

keliuose) panašaus anonsu (žiūr "Akiračiai" nr. 9-10, 1972 metų) laisvų skiltyje rašiau str. "Trys fondai", kurių trečias fondas, "pats kebliausias būtų skiriamas vedybų biuro išlaidoms". Niekas tuo pasiūlymu nesusidomėjo, o mano sūnus, studijuodamas metus Vilniaus universitete, paršivėžė marčią iš Lietuvos. Pasitaikydavo seniau "Keleivyje", Bostono laikraštyje, vedybinių skelbimų, bet tai vis skelbdavos vyresnio amžiaus asmens, našlai ar našlės. Dėl mažo prenumeratorių skaičiaus "Keleivis" bankrutavo ir panašių skelbimų neteko matyti periodinėje mūsų spaudoje.

Tiesa, per įvairius jaunimo suvažiavimus (ar tai lietuvių dienos ar tautiniai šokiai ir kt.), suvažiuoja jaunimas, bet per tą trumpą laiką retai kuomet užsimezga tarp jaunuolių kiek imtymsnė pažintis. Sakoma, skęstantis ir už šiaudo stveriasi. Taip ir su tuo mūsų brangiausių tėvų - protėvių palikimu - lietuvių vybe; bet kurios priemonės yra geros, kad tik susikurtų kuo daugiau lietuviškų šeimų, kurios pratęstų gyvastingumą skelbimo netenka smerkti. Anaipol, kodėl mokslą baigusi lietuvaitė negalėtų pasiskelbti kokiame labiausiai skaitomame laikraštyje (ar

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPES SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. : 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N. : 277-7868; Dainiui L. : 768-9606 ;
Donaldui D. : 661-1733.

TONY
PHOTO
STUDIO

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

525-8971

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES

Programos vedėjas : L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8934

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term. indel.
8 1/2% už 6 mėn. term. indel.
9% už 1 metų term. indel.
9 1/4% už 2 metų term. indel.
9% už namų planą
8 1/2% už specialią taup. s-tą
8% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas nuo 15%
už nekiln. turto paskolas
(mortgages fixed rate):
su nekeičiamu nuosimčiu:
1 metu.....12%
2 metu.....13%
su keičiamu nuosimčiu:
(variable rate)
1 metu.....12 1/2%

AKTYVAI VIRŠ 32 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% ikainoto turto. Visu narių gyvybės apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI — VIRŠ 20 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9:30-1

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius...9%
180-185 d. term. ind.9%
Term. ind. 1 metų9 1/2%
Term. ind. 2 metų9 1/4%
Pensijų s-tą.....10%
Spec. taup. s-tą.....8 1/2%
Taupomąją s-tą.....8%
Depozitų-čekių s-tą...6%
DUODA PASKOLAS:
Asmenines nuo15%
Mortgičius nuo12-13%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.-1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS —

NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

PARUOŠĖ KNYGĄ APIE "RAMOVĘ"

Torontietis žurnalistas Jonas KARKA paruošė knygą-atsiminimus apie studentų ats. karininkų korp. "Ramovę". Knygą numato išleisti pavasarį.

Šią knygą autorius ruošė virš 3 metus. Rinko medžiagą susirašinėdamas su įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenančiais ramovėnais, dabar tapusiais įvairių profesijų specialistais. Knygoje yra nemažai nuotraukų iš šios korporacijos gyvenimo.

UŽGAVENIŲ KARNAVALA ir JAUNIMO POPIETĖ

rengia organizacijos VASARIO 12 d., ŠEŠTADIENI, Lietuvių Namuose. Jaunimo Popietė vyks nuo 2-5 v.p.p. Programą atliks Maironio Mokyklos mokiniai, "Gintaro" ir "Atžalyno" jaunėji šokėjai. Veiks įvairių organizacijų paviljonai, užkandžių bufetai.

Kaukių Vakaras vyks nuo 7 v.v. iki 1 val. ryto.

Meninę programą atliks Stp. Kairio Muzikinio Vienneto kanklininkės, "Atžalyno"

ir "Gintaro" vyresnieji šokėjai, dainininkės. Veiks gėrimų baras. Užgavėnių bufetas. Vertinga loterija. Gražiausi rūbai ir kaukės bus premijuojamos. Šokiams gros "Malūnas".

Pelnas skiriamas dalyvaujančioms organizacijoms.

Adv. PACEVIČIUS Algis skaitys paskaitą apie PALIKIMUS ir TESTAMENTUS sausio 30 d., sekmadienį, 3 v.p.p. LIETUVIŲ NAMŲ Gedimino Pilies menėje.

Yra nauji Ontario prov. įstatymai dėl palikimų persiuntimo giminėms į okupuotą Lietuvą.

• BYSZKIEWICZ Aleksandras, "Aitvaras" Teatro režisorės vyras mirė, sulaukęs 67 m. amžiaus.

• ANAPILIO parapijoje 1982 m. buvo sutuoktos 9 poros, pakrikštyta 23 vaikai, palaidoti 28.

• PRISIKĖLIMO parapijoje 1982 m. sutuoktos 27 poros, pakrikštyta 40, palaidota 35 asmenys.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK ! LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

LIETUVIAI VOKIETIJOJE

ĮVARIOS TEMOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIME

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas V. J. Damijonaitis sveikino žodžiu suvažiavimą atidarydamas. Po priimtos dienotvarkės, pakviesdamas dr. K. Julijū Čeginską skaityti paskaitos apie Lietuvos pagrindinį ir jo idėjų skleidimą Vakaruose, p-kas pastebėjo, kad prelegentas pristatymo nereikalingas. Kaip lietuviškos rezistencijos stebėtojas ir dokumentuotojas, jis plačiai žinomas ne tik Vokietijos lietuviuose, bet ir toli už jos sienų. Jo žodis oro bangomis kasdien pasiekia Lietuvą, kur jo klausosi ne tik okupuoto krašto žmonės, bet ir okupantai bei jų bendradarbiai.

Paskaitininkas pirmiausia paaiškino, kad pagrindiniu vadinama slapta visuomenės veikla. Kai žmonės negali viešai išreikšti savo nuomonės, tai jie daro slapta. Okupacijos atveju visa tauta ar bent jos didžioji dalis atsiduria pogrindyje. Kai kas pogrindžio veiklą vadina neteisėta. Iš tikro engėjų padėtis neteisėta. Pogrindis gali būti doras ir nedoras. Tai priklauso nuo jų tikslų ir naudojamų priemonių.

Tikras tautinis lietuvių pogrindis atsirado 1940 metų vidury. Lietuvos okupacijos istorija yra kartu ir Lietuvos pogrindžio istorija. Iki 1956 m. vyko dvasinis ir ginkluotasis pasipriešinimas. Vėliau atsisakyta vieningos organizacijos ir stengtasi infiltruoti partiją. Vengrijos ir Čekijos sukilimai parodė, kad pastangos paversti partiją laisvėjimo įrankiu mažame krašte neneša norimų vaisių. Dabar didžiausia reikėms skiriama pogrindžio spaudai, kuri pasiekia ir Vakarus.

Pagrindinė pogrindžio veiklos taisyklė — paslaptis. Norintieji pogrindžiui padėti, turi žiūrėti, kad jam nepakenktų. Pavojainga kalbėti apie pogrindį ir pačiam kalbėtojų ir tam, apie kurį jis kalba. Nereikia stengtis žinoti daugiau, negu reikalinga uždaviniui atlikti. Priminė estų liaudies posakį — "paikas kalba ką žino, išmintingas žino ką kalba". Tačiau pogrindžiui reikalinga ir viešuma. Apie pogrindžio ruošiamas demonstracijas, spaudą, memorandumus reikia kalbėti ir rašyti, vengiant minėti jų autorius, žino ma, jei jis nepasirašo. Viešuma yra labai svarbus pogrindžio ginklas.

Mums neturėtų rūpėti, kaip pogrindžio spauda gaminama, kokiais keliais pasiekia Vakarus. Bet kai ji jau čia, reikia su ja susipažinti ir skleisti. Išėjvijos vaidmuo pogrindiniame tautos pasipriešinime tik pagalbinis.

Prelegentas suminėjo per 10 lietuviškos pogrindžio spaudos leidinių. Jų yra ir daugiau. Nevisi pasiekia Vakarus. Tik LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS visi 34 numeriai surado kelią užsienin, čia išspausdinti atskiromis knygomis ir verčiami į svetimas kalbas. Jas verčia ir leidžia patys lietuviai, "Glaube in der 2-Welt" Šveicarijoje, Institutum Balticum Konigsteine, Vokietijoje, Keston College Anglijoje ir kt.

Svarbūs yra su autorių pavardėmis viešai paskelbti dokumentai: Lietuvos Helsinkio grupės, Tikinčiųjų teisėms ginti Lietuvos katalikų komiteto (paskelbta per 30 raštų), kunigų tarybų, ypač Telšių kunigų, 45 pabaltiečių memorandumas dėl Molotovo-Ribbentropo pakto atšaukimo ir kt.

Kaip galime prisidėti prie Lietuvos pogrindžio idėjų sklaidimo Vakaruose? Pirmiausia turime jas pažinti, skaitydami pogrindžio spaudą. Galima užsisakyti visus LKB Kronikos numerius atskiromis knygomis, Pasaulio LB Valdybos leidžiamus kitus leidinius, kaip AUŠRA, ALMA MATER, PERSPEKTYVAS ir kt. Paremti jų leidimą auko mis.

Reikia rūpintis ir Lietuvos politiniais kaliniais, pasiunčiant jiems laiškus, siuntinėlius. Dauguma jų yra nukentėję už pogrindžio spaudos gaminimą bei platinimą. Deja, jais daugiau rūpinasi svetimtai, negu mes, lietuviai, per tokią tarptautinę organizaciją, kaip Amnesty International, Tarptautinis komitetas žmogaus teisėms ginti ir kt. Tarptautinis krikščionių solidarumas dabar yra paskelbęs atsisaukimą su šešių lietuvių politinių kalinių nuotraumomis ir biografijomis.

Mūsų ryšys su pogrindžiu skatina mus atsinaujinti dvasia. Prelegentas baigė savo paskaitą TAUTOS KELIO citata, kur sakoma, kad ilga okupacija nepalaužė tautos va-

lios priešintis. Po paskaitos atsakinėjo į klausimus.

Vokietijos LB pirm. V. J. Damijonaitis apžvelgė Lietuvių Bendruomenės veiklą. Mūsų Bendruomenei priklauso apie tūkstantis narių, susibūrusių į 28 apylinkes. Yra dar trejetas apylinkių, neberodančių gyvybės ženklų.

Prieš suvažiavimą visoms apylinkėms buvo išsiuntinėta anketa. Iš atsakymų išryškėjo jau seniai žinomas faktas, kad visur yra daug tautiečių, nepriklausančių LB. Priežastys įvairios, bet pagrindinės — šeimų mišrumas, nesutarimai tarp vietos lietuvių, baimė, kad nebūtų pakankama kelionėms į Lietuvą, o kai kuriems net markutės gaila išleisti.

Šalia oficialių susirinkimų tautiečiai daugiau susitinka per lietuviškas pamaldas, kartu papietauja ir pabendrauja, kad atvyktų VLB Valdybos ar Tarybos nariai, o kitos mano, kad sunku būtų suburti auditoriją jiems išklausyti. Geriau, kad būtų atsiųstos paskaitėlės.

Vasario 16 Gimnazijos kuratorijos pirm. tėv. A. Bernatonis džiaugėsi matydamas daug vadovų, kurie daug metų tempia LB veiklos vežimą. Siūlė dar labiau suglaudinti gretas, nes darbas ir rūpesčiai ne mažėja, o daugėja.

Per diskusijas buvo siūlymų, kad iš solidarumo įnašų nemokančių narių būtų atimta balsavimo teisė ir kad apylinkių vadovybių kadencija būtų prailginta. Pageidauta paskaitų ir paskaitininkų, tik ne tokių, kurie pageidauja honorarų. Svarstyta, kaip įtraukti į LB iš Lietuvos atvykstančius repatrijantus, kurie sovietinės propagandos paveikti, ypač jaunimas, vengia lietuviškų organizacijų. Pabrėžta lietuvių vaikų vasaros stovyklų nauda.

LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO vedėjas vyr. mokyto V. Bartusevičius painformavo apie jo vadovaujamos įstaigos įkūrimą, darbą ir planus, aptarė skirtumą tarp Lietuvių Kultūros Instituto ir Lietuvių Kultūros Draugijos.

LABDAROS draugijos pirm. J. Glemža pranešė, jog ši draugija rūpinasi daugiausia Lenkijos lietuvių jaunimu. Dabar tenykštis jaunimas labiausiai pageidauja lietuviškų knygų. Buvo pasiūlyta parama ir Brazilijos lietuvių jaunimui, bet neatsirado kam ją pasinaudoti. Po piet LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJOS pirm. A. Palavinskas nušvietė tos draugijos veiklą, nurodymams į sutinkamus sunkumus.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS direktorių A. Šmitas pastebėjo, kad mūsų mokyklą išlaiko vokiečių vyriausybė. Lietuviams tenka pasirūpinti tik bendrabučiais. Pateikė mokinių statistiką. Metams baigiantis bus kreipiamasi į Vokietijos lietuvių paramos ir prašė jos neatsisakyti. Pasidžiaugė dideliu abiturientų skaičiumi šiais metais.

Tėvas A. Bernatonis, OFM Cap., atkreipė dėmesį į lietuviškos parapijos metus, pateikė lietuvių kunigų Vokietijoje statistiką ir kvietė susirūpinti šio krašto lietuvių religinio aptarnavimo išlaikymu, kuris glaudžiai susijęs ir su lietuvių išlaikymu.

Pirm. V. J. Damijonaitis reziumavo suvažiavime išskeltus klausimus, dėkojo už aktyvų prisidėjimą prie svarstymo jų, o ypač už darbą apylinkėse. Sugiedotas Tautos Himnas.

Vakare persikelta į pilies salę. Čia programą pateikė Lietuvių Kultūros Draugija. Gražiai paminėtas Maironio jubiliejus kun. K. Senkaus paskaita, kurioje jis žinoviškai aptarė jubilato giesmes, jų kilmę ir kompozitorius. Maironio religinę ir patriotinę poeziją deklamavo mokiniai. Kun. K. Senkus ir sol. Meilė Paltinienė, palydimi A. Paltinio, duetu pagiedojo "Neapleisk mūsų", "Motinėle" ir "Pirmyn į kovą už tėvynę". Jiems giedant Marija, Marija, įsijungė visa salė.

Po vakarienės perpildytoje pilies salėje, pirmą kartą čia koncertavo viešnios iš Hamburgo — sol. Vilija ir smuikinininkė Henrieta Mozuraitytė, pianu palydimos prof. dr. R. Kollars-Lampsaitytės.

Vietos dienraščių korespondentai, meno kritikai labai teigiamai įvertino abi lietuves, muzikos meno atstoves. Raportą apie Lietuvių Kultūros dienas L. Z. išspausdino pirmame puslapy su menininkų ir dalies auditorijos nuotrauka. Apie renginį rašė ir "Mannheimer Morgen".

Pasisotinę menu, visi grįžo į valgyklos salę, kur ilgai ir linksmai vakarojo dainuodami, šokdami ir šnekučiuodamiesi. Veikė kavos, gėrimų ir užkandžių barai.

Lapkričio 7 d. rytą vėliavos aikštelėje pakelta Lietuvos trispalvė. Ekumeninės pamaldos vietos katalikų bažnytelėje laikė tėv. A. Bernatonis ir kun. Pr. Skėrys. Pastarasis pasakė gražų pamokslą apie visuomeninę veiklą ir susiklausymą, kur svarbiausią vaidmenį turėtų vaidinti darbai, o ne gražūs žodžiai. Priminė Kristaus įsakymą, kad didžiausias tarp jūsų tebūna jūsų tarnas". Duetu ir su visa bažnyčia giedojo kun. K. Senkus ir M. Paltinienė, vargonuojant A. Paltinui. Tris dienas trukęs suvažiavimas baigtas bendrais pietumis.

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.

Visais kelionių reikalais

TORONTO, Ont.

bet kur pasaulyje skambinti:

M6P 1A5

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Simon's TRAVEL Service

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1983 m.

1. Gegužės 12 — gegužės 26	7. Liepos 21 — rugpjūčio 4
2. Gegužės 19 — birželio 2	8. Rugpjūčio 11 — rugpjūčio 25
3. Gegužės 26 — birželio 9	9. Rugšėjo 1 — rugšėjo 15
4. Birželio 23 — liepos 7	10. Rugšėjo 8 — rugšėjo 22
5. Liepos 7 — liepos 11	11. Spalio 6 — spalio 20
6. Liepos 14 — liepos 28	12. Gruodžio 19 — sausio 2

Kelionės patvirtintos savaitei arba dviem savaitėm į Vilnių bei kitus Europos miestus.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITĖS

TORONTO Tel.: (416) 532 — 8772 arba 537 — 3060
MONTREALIS — (514) 669 — 8834 — L. Stankevičius
LOS ANGELES — (213) 660-6600 — J. Petronis

**2385 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada**

TELEX 06-986766 TOR

Savininkai Vytas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- Įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS
TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaukas 8,75%
kasdienines palūkanas
už santaukas 8 %
term. depoz. 1 m. 11 %
term. depoz. 3 m. 12 %
reg. pensijų fondo 9,5%
90 dienų depozitus 11 %

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13,5 %
asmeninės paskolas 17 %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais
nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p. penktadieniais
nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

**PENSININKAI RŪPINASI
SAVO NAMAIS**

Main gatvės vakaruose hamiltoniečiai lietuviai pensininkai užpildo sklypą, gaivo iš vyriausybės pinigų statyti 50-ties butų namus. Namų projektą paruošė hamiltonietis architektas V. Švedas. Rudenį pastatas turėtų būti pabaigtas.

**KVIEČIAMI STUDENTAI
SPORTININKAI**

Studentai, kurie nori įsijungti McMaster Universiteto komandoje būsiančiose tinklinio rungtynėse, prašomi pranešti Almiui LUKAVIČIUI, Lietuvių Studentų Klubui.

SENJORAI JUDA, KRUTA

Š. m. sausio 6 d., ketvirtadienį, 2 val. p. p. Lietuvių Parapijos salėje įvyko Pensininkų Klubu narių susirinkimas, kuris žiemos metu kviečiamas kiekvieno mėnesio pirmąją savaitę.

Išbaigus susirinkimo dienotvarkę, klubo išd. A. J. Ankašas dar painformavo, kad pensininkams skirti aptarnavimai namai - daugiabučiai, bus pradėti statyti jau š. m. kovo mėnesį. Paskola iš valdžios jau jiems išrūpinta. Jie kainuosią apie 2 ir ketvirtadalį mil. dolerių. Šis trumpas pranešimas buvo sutiktas labai palankiai. Toliau sekė meninė dalis, kartu lyg ir Naujų Metų proga vaišės.

Susirinkime dalyvavęs kleb. Tėv. J. Liauba OFM susirinkusius pasveikino Naujų Metų proga ir tarė trumpą žodį, priminęs jaunystės nerūpestingus laikus, o senatvėje turimus rūpesčius ir vargus, ir ligoninėse bei prieglaudose aplankytus ligonius - klubo narius. Po jo kalbėjo ir skaitė savo feljetoną Pr. Enskaitis apie Kaune buvusią "Gaivos" gamyklą, kurioje, išplovus butelius ir vėl pripildžius juos nauju gėrimu, viename butelyje atsirado tarakonas

ir niekas negalėjo suprasti, kaip jis ten įlindo.

Toliau, klubo mišrus Dainos Vienetas mums padainavo 4 liaudies dainas, vadov. A. Juozapavičiui, kurios buvo labai gražiai priimtos gausių aploдимentų. Na, ir dar toliau sekė užkanda, kurios jau visi tur būt laukę, nes jau pavėluotas pietų laikas. Maisto gamintojos viską turėjo čia pat ant stalų, reikėjo tik pačiam nuėjus pasirinkti pagal savo skonį ir apetitą. Šalia visko buvo ir kavutė su keliomis rūšimis skanių pyragaičių arba pusiau minkšto skystymėlio apelsinų vardu.

Taip praleidę virš poros valandų prie gerai paruoštų užkandžių, pasisveikinę ir palinkę vieni kitiems laimingų Naujų Metų, įėjau anksčiau neturėjome progos su kuo nors susitikti, išėjome namo, dėkodami malonioms užkandžių gamintojoms už taip gerai paruoštas vaišes. Tai vis nepailstamų klubo narių pastangos.

Dviems metams išrinkta klubo valdyba: P. Lukošius, K. Mikšys, A. Jankūnas, A. Mingėla, B. Pakalniškis, Vl. Bagdonas, Pr. Enskaitis, O. Chododowska, P. Lukošienė ir A. Garkūnas.

Kalbant apie metines šventes, reikia prisiminti, kad Hamiltono lietuviai 1982-jų Naujų Metų sutikimo šventės neturėjo dėl mažo norinčiųjų dalyvauti skaičiaus. Šimtą gi 1983 metų sutikimą buvo surengusi Lietuvių Bendruomenės valdyba. Jis praėjo labai gražiai ir buvo puikiai paruoštas. Jame dalyvavo apie 150 asmenų.

Pagaliau, ir 1982 m. Kūčių vakarienė irgi buvo labai gerai apruošta. Joje dalyvavo apie 65 asmenys. Kasmet Kūčių vakarienėje dalyvauja vis didesnis žmonių skaičius. Jas vis ruošia vietos šaulių kuopa. Zp.

Š. m. SAUSIO 23 d. šaukiamas SUSIRINKIMAS MONTREALIO LIETUVIŲ CHORUI. Bus aptartas 1983 metų darbo sezonas: nauja plokštelė, koncertai už Montrealio ribų, TV pasirodymai. Kviečiami įvairaus amžiaus nauji daininkai, norintieji prisijungti prie choro veiklos. Susirinkimas įvyks AV parapijos salėje po 11 valandos pamaldų.

montreal

Muz. Aleksandrui STANKEVIČIUI Montrealio Lietuvių Choras įteikia tautinę juostą plokštelės "Kalėdos" pristatymo proga. Juostą išaudė Danutė Staškevičienė. Pristatymo koncertas lietuviams įvyko 1982 m. gruodžio 11 d., Aušros Vartų Parapijos salėje. Nuotr.: V. Bulotienės

YPATINGA MONTREALIO LIETUVIŲ CHORŲ VEIKLA 1982 m.

1982 m. gruodžio mėnuo mūsų Montrealio lietuvių chorams buvo itin veiklus ir našus. Visų pirmiausia, gruodžio 4-5 d. d. Montrealio I lietuvių Choras, susidedantis iš Aušros Vartų Parapijos Choro veteranų ir "Pavasario" Mergaičių Choro, gastroliavo Baltimorės ir New Yorko lietuvių centruose. Kaip jau teko iš pačių choristų išpūdžių ir tenyktės spaudos patirti, atrodo, jog tai būta sėkmingos kelionės. Savime supranta, kiekvienas koncertas turi tūlų trūkumų ir nelauktų klūčių. Be jų nebuvo apsieita ir ši kartą. Reikia, tačiau neužmiršti, kad galėjo būti ir žymiai blogiau. Yra nuo seno žinoma aksioma, kad tik tas klaidų nedaro - kas visai nieko nedaro. O juk visas žemiškasis gyvenimas - tai yra nuolatinė mokykla. Čia nuolatos mokomasi, siekiama aukščiau, geriau, gražiau. Taigi, ši išvyka buvo jaunajam chorvedžiui ir vadovybei gera patirtis. Kiekviena kelionė - tai išvyka nežinon, kur tenka nemažai klūčių nugalėti, lyg matematikoj - daug nežinomųjų išspręsti.

Antrasis įvykis - gruodžio 11 d. tos pačios kalėdinės giesmių programos pakartojimas ir plokštelės pristatymas Montrealio lietuviams Aušros Vartų parapijos salėje. Šiuo atveju apie koncertą buvo galima spręsti kur kas lengviau, pačiam asmeniškai dalyvaujant.

Koncerto pasisekimas buvo puikus, sutraukęs pilną salę klausytojų. Techniški įrengimai buvo laiku ir gerai

išdėstyti. Kaslink dėl me - niškosios koncerto pusės - vieni kūriniai buvo geriau, kiti gal ne taip gerai atlikti. Daug priklauso nuo pačių kūrinių charakterio. Antra vertus, jau laikas būtų pradėti duoti koncertus be knygu rankose. Juk labai sunku neprofesionalams perteikti kūrinių meniškai, jei dainuotojo akys yra nuolatos nukreiptos į knygą. Savime aišku, kad dėl to stipriai nukenčia kūrinių meniškąją pusę, tinkamas įsijautimas, net ir tinkama dainuojančio laikysena. Labai yra svarbu nuolatos sekti dirigentą, jo kiekvieną mostą, jo veido išraišką. Turėtume stengtis apsieiti su minimaline knygu pagalba.

Kaslink dėl po koncerto įvykusio pokylio: manau, kad buvo galima apsieiti be šokių, ypač be tų triukšmingų elektrinių gitarų muzikos. Visa tai visiškai nesiderina su laiko dvasia, nei su paties koncerto paskirtimi. Bet... "Tempora mutant et nos mutamur in illis" - Laikai keičiasi, keičiasi ir jaunimo skonis bei pomėgiai. O mes, vyresnieji, taikomės prie jų, idant juos į mūsų chorų pritrauktume, o sykį pritraukę - tenai prilaikytume. Taigi, keičiamės ir mes patys, laiko bei aplinkybių verčiami...

Sekantį sekmadienį, gruodžio 18 d., tas pats Choras dalyvavo etninių chorų kalėdinių giesmių koncerte Plateau Hall salėje, Lafontaine Parke. Čia teko pasilyginti su kitų tautybių chorinėmis įrengimais buvo laiku ir gerai

4 kūrinių. Jie visi buvo gerai iš anksto parinkti ir parengti. Pati Plateau salė yra žymiai pranašesnė už iki šiol mūsų Choro matytas koncertines sale. Čia yra ir aukštis, ir gylis, ir plotis, - žodžiu visos svarbiausios dimensijos, kurios taip svarbios geram choro pasirodymui. Sprendžiant iš publikos reakcijos ir mūsų pačių sąvijaautos - mūsų pačių giesmės nuskambėjo bene geriausiai. Ypač entuziastingai buvo priimtas Aleksandro Stankevičiaus kūrinys "Linksmy Kalėdų" aštuoniomis kalbomis. Tai tikrai universali kalėdinė giesmė, pirmą kartą gyvai nuskambėjusi tarptautinei auditorijai. Reikia paminėti, jog šis kūrinys daugelį kartų buvęs transliuotas per Montrealio įvairias radijo stotis drauge su kitomis, tradicinėmis kalėdinėmis melodijomis. Gi pati plokštelė KALĖDOS taipgi pasi-

rodė didžiosiose Montrealio parduotuvėse.

Pirmas, deja, į akį krintantis minusas - viršelyje nepažymėtas albumo giesmių pobūdis anglų ar prancūzų kalbomis. "Kalėdos" jiems nieko nepasako, kai mes, lietuviai tą suprantame iš pirmojo žvilgsnio.

Visa choro 1982-jų metų veikla tarsi buvo vainikuota pasirodymu televizijos ekrane, Radio Canada, 2-jo kanalo kalėdinėje programoje Kalėdų dieną, gruodžio 25. Tam tikslui, gruodžio 21 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 v. v. rinktinė šio choro grupės dalyva - vo televizijos studijose minėtos programos įrašyme. Buvo tikrai - jau nekalbant apie pačią prestižinę pusę - gera proga akivaizdžiai matyti, iš arti pajusti tą televizijos programų paruošimo techniką, jos įvairias paslaptis, iki šiol mums nežinomas metodus.

Galiausiai, kaip ir kasmet, šis choras atliko tradicinę lietuviškųjų Kalėdų nakties programą Aušros Vartų šventovėje, šiuomi užbaigiant nepaprastai našius ir chorui išpūdinius 1982-sius metus.

Naujųjų 1983-jų metų angoj jau laukia vėl naujas pasirodymas SAUSIO 16 d., 3 val. p. p. Montrealio dioclezijos Katedroj - bazilikoje. Šis pasižymėjęs choras, drauge su šv. Kazimiero Parapijos Choru, esame užkvieisti Jo Ekselencijos Montrealio vyskupo asmeniškai. Pasirodysime Jo Ekselencijos Mišiose su lietuviškomis giesmėmis. Tai gi, naujieji 1983-jų metai žada būti ne menkesni už pailtuotuosius, o gal net ir pukesni!...

D. N. B.

Atkreipkime dėmesį į kvietimą jungtis prie choro. Naujos jėgos suteiks ir naujų galimybių visiems.

SELF SERVICE

VERDUN SHELL

5860 AVE. VERDUN

Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro.

- VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIS TAISYMAS
- SUTVARKOMI KITI IŠSIDERINIMAI (Tune up)
- PATIKRINAMAS IR ATSTATOMAS MAŠINOS LYGIS
- PAKEIČIAMI STABDŽIAI (Brake)

(Lietuviams speciali nuolaida)
(Atidaryta šeštadieniais)

766-4495

VISOKS KITAS PATARNAVIMAS (Towing)

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami
GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI
IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.

Tel. 845-2912 EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

3 Hour Service

\$ 1.50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT: **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS

Dino's

365-7146
7061-A CENTRALE

365-1143
495-906 rue. Lasalle

766-2667
2000 ALLAIN

GUY RICHARD

ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarejas ir darbo atlikejas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darba atlieka sažiningai ir prieinamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

**AUŠROS VARTŲ
PARAPIJOS KOMITETAS**

Parapijos Komitetas pasiskirstė pareigomis: A. Cepulis pasilieka pirmininku, Albertas Jonelis - sekretorium; Vincas Piečaitis - išdininkas, V. Barauskas ir M. Grinkus - vicepirmininkai, M. Girdžiuvienė - vadovė soc. reikalams.

Tėv. J. Aranauskas pakviestas vesti parapijos atskaitomybės knygas. Nutarta parapijos finansines operacijas ir einamas sąskaitas perkelti į "Litą".

**GALUTINĖ JUBILIEJAUS
DATA**

Šv. KAZIMIERO PARAPIJA savo 75 metų jubiliejų švęs BALANDŽIO 16-17 d. d.

**MONTREALIO "ŠALPA"
SURUOŠĖ MALONIUS
PIETUS**

Sausio 16 d. Aušros Vartų Parapijos salėje "Šalpos" rengti pietūs buvo sėkmingi. Nemažą atsilankiusių būrį pasveikino "Šalpos" Komiteto p-kas K. Toliušis, paaiškindamas ir aptardamas šio skyriaus tikslus ir darbą.

Mergaičių TRIO - D. Jaugelytė, M. Ruffo ir Z. Jurkutė, akomponuojant muz. A. Stankevičiui, padainavo 3 dainas.

Pietus paruošė šeimininkė Balaišienė su talkininkėmis. Be kitų patiekalų, buvo pasivaikšta skanomis dešromis, pagamintomis Alberto Jonelio. /Kitas mūsų tautietis, irgi specialistas lietuviškų dešrų gamyboje yra St. Rimeikis, gyv. St. Michel/.

Svečių tarpe buvo ir būrys choristų, kurie paskui vyko giedoti į Katedrą specialioje programoje.

PRIMENAME MIELIEMS SKAITYTOJAMS, KAD, KAIP JAU BUVO RAŠYTA, "NL" PRENUMERATA UŽ 1983 metus YRA PAKELTA iki 16 dol. PRAŠOME NEUŽSIMOKĖJUSIUS NEDELSTI, NES PRAEJUS 3 mėn., PASTAS PAKELS MUMS TOKIŲ LAIKRAŠČIŲ SIUNTIMO MOKESTĮ.

DĖKOJAME UŽ DĖMESĮ! "NL"

**VASARIO 16 PROGA
KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ**

PRAŠO AUKŲ VISUOMENINEI - POLITINEI VEIKLAI PAREMTI

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, VIENINTELĖ KANADOJE, NUOLATOS RŪPINASI LIETUVOS IR JOS SUVERENUMO REIKALAIŠ, PALAIKO NUOLATINIUS RYŠIUS SU KANADOS VYRIAUSYBIŲ INSTITUCIJOMIS IR INFORMUOJA KANADOS VISUOMENĘ.

1982 METŲ ATLIKTŲ DARBŲ SANTRAUKA YRA PASKELBTA SPAUDOJE

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl \$15.- ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu: KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 1011 College St. Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB KRAŠTO VALDYBA

Montrealio Aušros Vartų Spaudos Kioskas

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

**M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINE**

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

1 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L. L. B., B. C. L.

701 Bannantyne, Verdun (kampos 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142

**AUŠROS VARTŲ SPAUDOS
KIOSKE**

galima gauti įvairių naujų išleistų lietuvių autorių knygų, laikraščių ir žurnalų. Gaunamos lietuviškos plokštelės ir įvairūs suvenyrai, kortelės.

Kioskas atidarytas kiekvieną sekmadienį nuo 10 v. iki 12:30 v., ir įvairių parengimų metu.

Kviečiu apsilankyti, apžiūrėti ir įsigyti.

J. Šiaučiulis,
Kiosko Vedėjas

LEONAS MARKAUSKAS

yra grįžęs į Montrealį
1982

INCOME TAX PILDYMAS

ir
LIETUVOS PAŠTO ŽENKLŲ
1918 - 1939 IŠPARDAVIMAS

LEONAS MARKAUSKAS

7085 MARQUETTE H2E 2C6
TEL: 374-6077

**KLB MONTREALIO A-KĖS
VALDYBA RUOŠIASI**

VASARIO 16 MINĖJIMUI

Šiais metais VASARIO 16 šventė įvyks vasario 13 d., sekmadienį.

Pagrindiniu kalbėtoju bus Washingtonė dirbantis, energingas Linas KOJELIS. Tai bus 65-OJI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO SUKAKTIS.

Minėjimas vyks VERDUN CATHOLIC HIGH SCHOOL SALĖJE, Verdun, 6100 Champlain Blvd., 3 v. p. p.

**RŪTOS KLUBO METINIS
NARIŲ SUSIRINKIMAS**

Auksinio Amžiaus Klubas RŪTA šaukia metinį narių susirinkimą VASARIO mėn. 23 d., 2 val. p. p. Seselių Namuose.

Mūsų auksaamžiai reiskiasi gyvai tiek savo ruošiomomis programomis, tiek pramogomis.

DĖMESIO!

Didelis pasirinkimas vyriškų ir moteriškų kailinių paltų. Lietuviams didele nuolaida. Jeigu nenorite brangiai mokėti, skambinkite po 6 val. v.

VYTUI: 453-9696

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.

P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DŪRYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00

1 metų 9.75%

Nekilnojamo turto, Asmenines ir Prekybines.

Terminuoti indėliai

1 metų 9.5%

180 - 364 d. 9.25%

30 - 179 d. 9%

Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau

Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

Taupomos sąskaitos:

Specialios 8.5%

Su draudimu 8.25%

Čekių sąskaitos 6%

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI - VELTUI KASOS VALANDOS

1465 De Seve

3907 A Rosemont

Pirm. Antr. Treč. 9:00 - 3:00

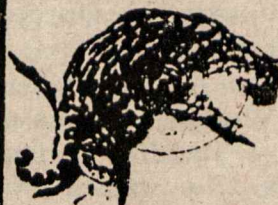
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00

Pentadieniais 12:00 - 6:00

Sekmadieniais 10:00 - 12:30

6:00 - 8:00

12:00 - 6:00

Maurice Kaplan

Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)
- Taisov ir remdėliavimai
- Siuvu ir parduodu

1448 RUE ST ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S.
SYSTEM

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P. Q.

Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409

MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje, Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel.: Business: 482-3460
Residence: 767-4690

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

**montreal west
automobile**

PONTIAC • BUICK • ASTRE

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUSI
- UŽEIKITE ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Manager'iu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391